Госкнижная палата УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

Қишлоқ ҳақиқати

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг газетаси

ГАЗЕТА 1974 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

7 ИЮЛЬ, 1982 ЙИЛ ЧОРШАНБА № 155 (2.561). Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СССР 60 йиллигига зарбдор ҳафталиклар

«СССРнинг 60 йиллигига — олтмиш зарбдор ҳафталик!» шиори остида меҳнат қилаётган республикамиз дала ва фермаларининг марди-майдонлари 5 июлдан ўттиз бешинчи ҳафталикни бошлаб юбордилар.

Бу галги зарбдор ҳафталик бепоён Россиянинг Ноқоратупроқ зонасига бағишланади.

ПАРТИЯ — ХАЛҚНИНГ КУЧ-ҚУДРАТИ

Совет халқи, бутун ер юзидаги тараққийпарвар кишилар инсоният тарихидаги энг шонли саналарнинг бири — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўрмоқдалар. Кўп авлодлар дўст, эркин, бахтли ҳаётни асрлар бўйи орзу қилиб келган эди. Меҳнат аҳлининг ана шу орзу-умидлари рўёбга чиқди.

ССР Иттифоқининг вужудга келиши Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг натижаси, В. И. Ленин ғоялари, у ишлаб чиққан миллий сиёсат принципларининг мужассам тимсолидир. Бу — ленинчи большевиклар партиясининг ғоят буюк хизматидир. Ўз состави жиҳатидан кўп миллатли, идеологияси ва сиёсати, ташкилий тузилиши, фаолият принциплари жиҳатидан чуқур интернационалист Ленин партияси меҳнаткашларнинг туб манфаатларини тинмай ҳимоя қилиши, коммунизм идеалларига садоқати, мамлакатдаги барча халқларнинг миллий манфаатлари ва ҳис-туйғуларига зўр эътибор бераётганлиги туфайли порлоқ келажак учун курашда уларнинг йўлбошчиси бўлишдек юксак ҳуқуққа эришди.

Партия собиқ чор Россиясидаги турли миллат ва элатларнинг энг яхши вакилларини ўз сафларига қабул қилди. У изчил назарий, сиёсий ва ташкилотчилик ишлари билан кенг оммани бирлашишга қатъий интилиш руҳида тарбиялади, уларнинг иродаси ва кучларини социализм ва коммунизм қуришдан иборат муштарак мақсадга эришиш учун сафарбар қилди. Партия, дейилади КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида, ўзининг толмас меҳнати ва коммунистларнинг талантти ва қалб ҳароратини, кадрларнинг билими ва ташкилотчилик маҳоратини мамлакат халқларини социал ва миллий озод қилиш, уларнинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш ишига сарфлади.

Коммунистик партия раҳбарлигида озод ва тенг ҳуқуқлилар иттифоқига жипслашган халқлар жуда оғир тарихий синовларга бардош бердилар. Бу — зўр ғайрат билан қилинган катта иш ва Октябрь ғалабаларини фидокорона ҳимоя қилиш йиллари бўлди. Бу — турли миллатларга мансуб кишиларнинг қардошларча дўстлигини тобора кўпроқ мустаҳкамлаш йиллари бўлди. Уларнинг биргаликда бажарган революцион —ўзгартирувчилик фаолияти натижасида ривожланган социалистик жамият барпо этилди.

Совет кишилари босиб ўтилган йўлга ифтихор билан назар солар эканлар, жонажон партиянинг улуғ жасорати учун унга чин кўнгилдан раҳмат дейдилар. Партия меҳнаткашларнинг манфаатларига садоқати билан, бу манфаатларга ҳалол хизмат қилиши билан ҳақиқатан ҳам умумхалқ муҳаббати ва миннатдорчилигига сазовор бўлди.

Етук социализм шароитида мамлакатдаги миллат ва элатларни ривожлантиришда, уларнинг қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашда КПССнинг раҳбарлик, етакчилик ва ташкилотчилик роли муттасил ўсиб боради. Миллий муносабатлар соҳасида марксча-ленинча принципларга асосланган партиявий тўғри раҳбарлик — кўп миллатли социалистик жамият тараққиётининг зарур шартидир. Партия, унинг Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССР халқларининг бузилмас дўстлиги ва бирлигини янада мустаҳкамлаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқдалар, миллий масалага доир ленинча таълимотни ижодий тарзда ривожлантирмоқдалар.

Ҳар бир миллат ва элатнинг манфаатлари ҳамда эҳтиёжларини ҳисобга олиш, уларни умуман совет халқининг манфаатлари билан узвий равишда бирга қўшиб олиб бориш—партиямизга хос хусусиятдир. КПСС совет жамиятининг актуал вазифаларини ҳал этиш йўлида меҳнаткашларнинг куч-ғайратини бирлаштириб, миллий муносабатлар соҳасида кўп миллатли йирик давлат тараққиёти доим вужудга келтирадиган янги жараёнлар ва проблемаларнинг партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари фаолиятида ўз вақтида ва тўлиқ акс эттирилишини сезгирлик билан кузатиб боряпти. Раҳбарликнинг илмий принципларига, ленинча иш услубига, кадрларга доир ленинча сиёсатга оғишмай амал қилиш — бу вазифани амалга оширишнинг мустаҳкам воситаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади. Етук социализм шароитида миллий муносабатларнинг ривожланишига бағишланиб, яқинда Ригада ўтказилган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференциясида шу нарса яна таъкидлаб ўтилди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан партия XXVI съездига қилган Ҳисобот докладида бундай деди: «Мамлакатимизда миллий ҳис-туйғулар, ҳар бир кишининг миллий қадр-қиммати ҳурмат қилинади. КПСС социализм табиатига ёт бўлган шовинизм ёки миллатчилик кўринишларига қарши, айтайлик, антисоветизм ёки сионизм каби ҳар қандай миллатчилик оғмачиликларига қарши ҳамма вақт курашиб келди ва қатъий курашажак».

Партия ўзининг бутун фаолияти билан меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва социалистик инпернационализм руҳида, ягона улуғ совет Ватанига мансуб эканлигидан фахрланиш туйғулари руҳида тарбиялайди. Партия ташкилотларининг вазифаси — идеология ишини доим такомиллаштиришдан, барча соҳаларда бу ишнинг замонамиз илгари сураётган юксак талабларига жавоб беришга эришишдан иборат. Ҳар бир совет кишиси, қайси миллатга мансуб бўлишидан ва қайси республикада яшашидан қатъий назар, амалда интернационал бурчни бажариш эндиликда, аввало ҳамманинг бахт-саодати йўлида ташаббускорлик билан ҳалол, ижодий меҳнат қилиш, ишнинг самарадорлиги ва сифатини бутун чоралар билан ошириш, жаҳон социалистик ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш — хуллас, партиянинг XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми илгари сурган умумхалқ вазифаларини ҳал этишда актив қатнашиш демакдир.

«Правда»нинг бугунги саҳифаларидан бири «Ленин партияси жипслаштирди» деган сарлавҳа билан чиққан. Газета СССРнинг 60 йиллигини кутиб олишга доир материалларни эълон қилиб, бу саҳифани Ленин партиясига, коммунистларга, уларнинг Советлар мамлакати халқларининг қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашдаги ролига бағишлайди. Рус, украин, қирғиз, осетин, армани бу дўстликни энг муқаддас ва азиз нарса деб билади.

Дарҳақиқат, биз партия раҳбарлигида чинакам тарихий зафарларга эришдик. Бу зафарлар кўп миллатли давлатимизнинг олтмиш йиллик тарихида кўзгудагидек яққол акс эттирилган. Улар ҳар бир оиланинг, ҳар бир кишининг ҳаётида равшан кўриниб турибди. Совет кишилари истиқболга ишонч билан назар солмоқдалар, улар бу истиқболни қардош халқларнинг дўстона оиласида ўз қўллари билан барпо этмоқдалар. Совет Иттифоқи, гимнининг қуйидаги сўзлари улуғвор жаранглайди:

«Озод Ватанимиз, ортсин шон-шуҳратинг,
Эллар метин дўстлигин меҳвари!
Ленинча партия — халқнинг куч-қудрати,
Бошлар ғолиб коммунизм сари!

(«Правда»нинг 5 июлдаги бош мақоласи).

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

⊙ ҒЎЗАЛАРНИ КЕЧА-КУНДУЗ МАРОМИДА ҚОНДИРИБ СУҒОРИНГ, ҚУЛЛАТИБ, БОСТИРИБ СУҒОРИШГА, СУВНИ ИСРОФ БУЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ.

⊙ ШОНАНИ ГУЛГА, ГУЛНИ КЎСАККА АЙЛАНТИРИШ, КЎСАКЛАРНИНГ САЛМОҒИНИ ОШИРИШ, ОЧИЛИШИНИ ТЕЗЛАШТИРИШ УЧУН КОМПЛЕКС ПАРВАРИШНИ ҚИЗҒИН ДАВОМ ЭТТИРИНГ.

⊙ БУТУН КУЧ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИГА!

«III Интернационал» совхози Ульянов районидаги ипак пахта етиштиришга ихтисослаштирилган йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Совхоз заршунослари 5 минг тонна қимматбаҳо хом ашё етиштириш мажбуриятини олишган. Ҳозир хўжаликнинг қайси бир бригадасида бўлманг ғўзаларга ишлов бериш, озиқлантириш ва суғориш узвий равишда бир-бирига боғлаб олиб борилаётганлигини кўрасиз. Айниқса, Муқим Козимов бошчилик қилаётган бригадада бу тадбир яхши йўлга қўйилган. Аҳил коллектив ҳар гектар ердан 60 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқда. Деҳқон меҳрига қонаётган ғўзалар эса кундан-кунга серҳосил бўлиб, кўсакка-кўсак қўшмоқда.

Суратда: бригада бошлиғи М. Козимов илғор механизатор Х. Аслонов билан келгуси ишлар хусусида суҳбатлашмоқда.

Ш. Шаропов фотоси.
(ЎзТАГ).

Ғўза парваришида энг масъулиятли дамлар бошланди. Буни яхши билган Фарғона районидаги Ленин номли колхознинг Тешабой Фозилов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари ниҳолларни юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилишяпти. Улар 177 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлаганлар.

СУРАТДА: ғўзаларни агрегатлар билан чеканка қилиш пайти.

Н. РАҲМОНОВ фотоси.

ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

УРГАНЧ, 6 июль (ЎзТАГ). Бу ерда янги чақириқ халқ депутатлари Хоразм область Советининг биринчи сессияси бўлди. Сессия қатнашчилари область маҳаллий советларининг КПСС Марказий Кемитети 1982 йил май Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия Марказий Комитети Пленумидаги докладида баён этилган йўл-йўриқларни бажаришга доир вазифаларини муҳокама қилдилар.

Депутатлар ташкилий масалани кўриб чиқдилар. К. Сапоев халқ депутатлари Хоразм область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Канада Компартияси Марказий Комитети Марказий ижроия комитетининг аъзоси Уильям Стюарт республика ҳаёти билан танишмоқда. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрди, Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозида бўлди.

6 июль куни Уильям Стюарт Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

* * *

Жаҳон демократик ёшлар федерациясининг бош секретари Миклош Барабаш Ўзбекистонга келди. У В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида бўлди, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини томоша қилди. М. Барабаш «Прогресс» клубида шаҳарнинг ёш олимлари ва мутахассислари билан суҳбатлашди, Тошкентнинг ўқув юртларида таълим олаётган чет эллик йигит ва қизлар билан учрашди.

ҲАР ТУП ҒЎЗА ДЕҲҚОН АРДОҒИДА БЎЛСИН!

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети давлатга мева-сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар колхозлар ва совхозлар ўртасидаги 1982 йил 1 июлгача бўлган социалистик мусобақанинг якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларга беришга қарор қилинди:

— **Сурхондарё области** (область партия комитетининг секретари А. К. Каримов, область ижроия комитетининг раиси Н. Т. Туробов, область касаба союзлари Советининг раиси Т. М. Менглиев, область комсомол комитетининг секретари А. А. Аҳмедов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Х. Э. Бердиев, мева-сабзавот маҳсулоти етиштириш область хўжалик ҳисобидаги ишлаб чиқариш — аграр саноат бирлашмасининг бош директори А. Сориев, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қабул қилиш ва сифатини белгилаш бош давлат инспектори У. М. Мустафоев, область матлубот союзи правлениесининг раиси Э. М. Холиқов). Бу область давлатга сабзавот сотиш планини 102,5 процент, хўл мева сотиш планини 38,2 процент, картошка сотиш планини 24,3 процент бажарган;

— **Тошкент области** (область партия комитетининг секретари М. М. Мусахонов, область ижроия комитетининг раиси Т. А. Алимов, область касаба союзлари Советининг раиси А. В. Браилов, область комсомол комитетининг секретари М. Маҳмудов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи А. Р. Раҳмонов, мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш область хўжалик ҳисобидаги аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори А. Абдувалиев, область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш бош давлат инспектори Н. Н. Носиров, область матлубот союзи правлениесининг раиси М. Файзуллаев). Бу область давлатга турли хил сабзавот сотиш планини 28,1 процент, картошка сотиш планини 10,3 процент, хўл мева сотиш планини 9,8 процент бажарган;

— **Тошкент областининг ихтисослашган Калинин райони** (район партия комитетининг секретари Р. Қамбаров, район ижроия комитетининг раиси А. Авулқосимов, район касаба союзи комитетининг раиси Г. Дўсканаев, район комсомол комитетининг секретари А. М. Абдураҳмонов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Ж. Ҳайдаров, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш бош давлат инспектори Э. Халилов, район матлубот союзи правлениесининг раиси И. С. Зуфаров). Бу район давлатга картошка сотиш планини 66,1 процент турли хил сабзавот сотиш планини 50,2 процент, хўл мева сотиш планини 47,2 процент бажарган;

—**Бухоро областининг Ғиждувон райони** (район партия комитетининг секретари С. Раҳимов, район ижроия комитетининг раиси М. Мақсудов, район касаба союз комитетининг раиси М. Бобомуродов, район комсомол комитетининг секретари И. А. Шодиев, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи К. Қаҳҳоров, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини белгилаш бош давлат инспектори М. Болтаев, район матлубот союзи правлениесининг раиси И. Жавҳаров). Бу район давлатга хўл мева сотиш планини 125 процент, картошка сотиш планини 66,6 процент, турли хил сабзавот сотиш планини 43,9 процент бажарган;

—**Наманган областининг Тўрақўрғон райони** (район партия ком..гетининг секретари К. Раимжонов, район ижроия комитетининг раиси А. Иброҳимов, район касаба союзи комитетининг раиси М. Қосимов, район комсомол комитетининг секретари У. Саидмуродов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Н. Иноятов, район матлубот союзи правлениесининг раиси С. Абдуллаев). Бу район давлатга хўл мева сотиш планини 102,6 процент, турли маҳсулот сотиш планини 40,0 процент бажарган;

—**Мева —сабзавот маҳсулотлари етиштириш Қашқадарё хўжалик ҳисобидаги аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг Навоий номидаги ихтисослашган совхози** (бирлашма бош директори В. М. Бердиев, совхоз директори Н. Жўраев, партия ташкилотининг секретари Н. Пўлатов, ишчилар комитетининг раиси Д. Холиқов, комсомол ташкилотининг секретари С. Салимов). Бу совхоз давлатга картошка сотиш планини 100,3 процент, хўл мева сотиш планини 71,0 процент, турли хил сабзавот сотиш планини 30,7 процент бажарган;

—**Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштириш Жиззах хўжалик ҳисобидаги аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Жиззах» ихтисослашган совхози** (бирлашма бош директори Х. Аширқулов, совхоз директори М. Қаҳҳоров, партия ташкилотининг секретари Т. Элмуродов, касаба союз комитетининг раиси А. Данабоев, комсомол ташкилотининг секретари Р. Хайдаров). Бу совхоз давлатга хўл мева сотиш планини 73,0 процент, турли хил сабзавот сотиш планини 37,8 процент, картошка сотиш планини 20,0 процент бажарган;

—**Сурхондарё область, Шеробод районидаги «Шеробод» совхози** (совхоз директори А. Оллобердиев, партия ташкилотининг секретари Я. Чоршанбиев, ишчилар комитетининг раиси П. Бердиназаров, комсомол ташкилотининг секретари А. Менглиев). Бу совхоз давлатга турли хил сабзавот сотиш планини 103 процент, хўл мева сотиш планини 102 процент бажарган;

— **Хоразм область Урганч районидаги Ленин номли колхоз** (колхоз правлениесининг раиси С. Қаландаров, партия ташкилотининг секретари М. Бердиев, касаба союз комитетининг раиси С. Отаев, комсомол ташкилотининг секретари Ш. Одамбоев). Бу колхоз давлатга хўл мева сотиш планини 113 процент, турли хил сабзавот сотиш планини 63,7 процент бажарган;

—**Тошкент область, Тошкент районидаги Навоий номли колхоз** (колхоз правлениесининг раиси Н. Боймухамедов, партия ташкилотининг секретари Т. Алимов, касаба союз комитетининг раиси М. Шерапиева, комсомол ташкилотининг секретари Т. Деҳқонбоев). Бу колхоз давлатга турли хил сабзавот сотиш планини 92,8 процент, хўл мева сотиш планини 86,4 процент, картошка сотиш планини 62,5 процент бажарган.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ ҒОЯТ САМАРАЛИ БЎЛСИН

Бутуниттифоқ «Билим» жамиятининг VIII съезди 6 июнь куни Катта Кремль саройида ўз ишини давом эттирди. Делегатлар жамият правлениесининг ҳисоботини, КПСС XXVI съезди идеология фронти ходимлари олдига қўйган вазифаларни зўр иштиёқ билан амалий муҳокама қилдилар, лекция пропагандаси тажрибасини баҳам кўрдилар.

Съезд секцияларининг мажлисларида таъкидлаб ўтилганидек, партия XXVI съездининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг идеологик, сиёсий-тарбиявий иш масалалари юзасидан қабул қилган қарорлари, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик «Билим» жамияти олдига янги вазифаларни қўяди.Бу вазифаларнинг энг муҳими — билимлар пропагандасининг самарадорлиги ва сифатини оширишдир. Бутун совет халқи каби пропагандистлар ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленуми маъқуллаган Озиқ-овқат программасини астойдил қўллаб-қувватламоқдалар, бу програманинг мақсади ва мазмунидан ҳар бир кишини ҳабардор қилишга интилмоқдалар.

Ижтимоий фанлар ва ғоявий-сиёсий тарбия секциясининг мажлисида қуйидагилар уқтириб ўтилди: партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларининг материалларини тушунтириб бериш соҳасидаги ишлар омманинг марксча-ленинча таълими ва уларни коммунистик руҳда тарбиялаш савиясини янада оширишга, халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишда омманинг меҳнат-ғайратини кучайтиришга ёрдам бериши керак. Иқтисодий билимлар, бошқарув ва меҳнат тарбияси проблемалари секцияларининг қатнашчилари партиянинг халқ бахт-саодати ҳақида, унинг турмуш даражасини муттасил ошириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилаётганлигини ёрқин тарғиб этишни «Билим» жамиятининг ташкилотларига тавсия қилдилар. СССРнинг Озиқ-овқат программаси ва қишлоқ хўжалик билимларини пропаганда қилиш секциясининг қатнашчилари бошланғич ташкилотларининг диққат-эътиборини КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларининг аҳамиятини аниқ-равшан кўрсатиб беришга жалб этдилар.

КПССнинг ташқи сиёсати ва идеологик кураш секциясининг мажлисида лекторлар 80-йилларнинг Тинчлик программасини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида баён этилган бошқа таклифларни актив пропаганда қилишлари лозим эканлиги таъкидланди.

РСФСР «Билим» жамияти правлениесининг раиси академик И. Ф. Образцов ўз нутқини лекция пропагандасининг самарадорлигини оширишга, унинг энг муҳим халқ хўжалиги вазифаларини ҳал этиш билан алоқасини мустаҳкамлашга бағишлади. У илғорлар тажрибасини, фан ва техника ютуқларини ўрганиш ҳамда оммалаштиришни яхши йўлга қўйиш зарур эканлигини айтди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. М. Роганов ўз нутқида пойтахт лекторлари ишининг хилма-хил формалари тўғрисида гапирди. Лекцияларнинг сифатига, деб таъкидлади у, алоҳида эътибор берилмоқда. «Билим» жамияти аъзоларининг профессионал маҳоратини ошириш — энг муҳим вазифаларнинг биридир.

Белоруссиядаги «Тимковичский» совхозининг директори В. И. Колос илғорлар тажрибасини пропаганда қилишни кенг такомиллаштириш зарурлигини уқтириб, қишлоқ хўжалиги мавзуида лекция ўқувчиларнинг ихтисослаштирилган зона семинарларини ўтказиб туришни, «Билим» жамиятининг «қишлоқ хўжалиги» туркуми бўйича лекторга ёрдам бериш учун шу мавзудаги материалларни кўпроқ чоп этишни таклиф қилди.

Докладлар юзасидан музокараларда Украина ССР «Билим» жамияти правлениесининг раиси, Киевдаги Т. Г. Шевченко номли Давлат университетининг проректори И. И. Ляшко, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, армия генерали А. А. Епишев, ВЦСПС секретари Л. А. Землянникова, Қозоғистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг раиси, республика Фанлар академиясининг вице-президенти Б. А. Тулепбоев ва бошқа делегатлар ҳам сўзга чиқдилар.

Съезд 7 июлда ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

Эртаги ва сифатли пахта етиштирамиз

БЎКА ТАЖРИБАСИ

Тошкент технологияси асосида мўл, эртаги ва сифатли пахта етиштириш соҳасида Бўка райони деҳқонлари бой тажриба тўпладилар. Район хўжаликларида ялпи «оқ олтин» хирмони ҳосилдорликни ошириш ҳисобига юксалиб бормоқда. Бу йил бўкалик заршунослар ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 40 центнерга етказиш, жами давлатга 85 минг тонна юқори сифатли пахта етказиб беришдек юксак социалистик мажбурият қабул қилганлар. Яқинда мухбиримиз тўпланган илғор тажриба, пахта сифатини яхшилаш борасида қилинаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришни район партия комитетининг биринчи секретари Тўхтамурод ИСЛОМОВдан илтимос қилди. Қуйида суҳбат мазмуни билан танишасиз.

Мўл ва эртаги ҳосил етиштириш учун илғор тажриба ва фан ютуқларидан самарали фойдаланиш доимо қўл келади. Партиямизнинг XXVI съезди қарорларини изчил ҳаётга тадбиқ этиш деҳқонларимизни изланиб, янгиликка интилиб меҳнат қилишга даъват этмоқда. Давлатга мўл ва юқори сифатли «оқ олтин» етказиб бериш учун кураш йил бўйи давом этади. Бу ишда бошланғич партия ташкилотлари актив, жанговар фаолият кўрсатмоқдалар. Коммунистларни ташаббускорликка илҳомлантириб, ички имкониятлардан самарали фойдаланиш, шу йўл билан пахтачиликни юксалтириш тадбирлари амалга ошириляпти.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентда республикамизга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида баён этилган хулосалар, кўрсатмалар ишимизга йўлланма бўлиб хизмат қиляпти. Қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш олдимизда турган муҳим вазифалардан биридир. Районимиз меҳнаткашлари партия кўрсатмаларини изчил ҳаётга тадбиқ этиб, меҳнат муваффақиятларини йил сайин кўпайтирмоқдалар.

Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили зафарлар йили бўлди. Она-Ватанга 81 минг тонна юқори сифатли «оқ олтин» етказиб берилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 37,2 центнерни ташкил қилди. Рақамларни таҳлил қиладиган бўлсак ялпи пахта хирмони ҳосилдорлик— ҳисобига юксалиб боряпти. 1975 йилда 59 минг 48 тонна пахта етиштирилиб, ҳосилдорлик 26,9 центнерни ташкил қилган эди. **Кейинги олти йил давомида ҳосилдорликни ошириш ҳисобига ялпи хом ашё етиштириш 21 минг тоннага кўпайди. Ҳар гектар ер самарадорлиги 10,3 центнерга ошди.**

Ҳозирги вақтда пахтакорларимиз ҳамма ишни ўз вақтида, юқори сифатли қилиб бажариш, мўл ва эртаги ҳосил етиштириш, уни тез йиғиб-териб олиш учун зарур бўлган шарт-шароитларга эга. Пахта сифатини яхшилаш ҳақида гап кетадиган бўлса, бу аввало тупроқ унумдорлигига боғлиқ. Тупроқда органик ўғитларнинг етишмаслиги пахта сифатининг пасайишига олиб келяпти. Шунинг учун ҳам ерларни алмашлаб экишга алоҳида эътибор берилмоқда. Районимиз хўжаликларида пахта, беда алмашлаб экиш тўла ўзлаштирилган. Пахта фақат беда билангина эмас, балки ғалла, шоли, маккажўхори, каноп, сабзавот экинлари билан ҳам алмаштирилиб экилади. Ҳозир қарийб ҳамма хўжаликларда пахта майдонлари беда билан бир марта тўла алмаштирилиб бўлинди. Энди унинг иккинчи ротацияси давом эттирилмоқда. Бу тадбир тупроқ унумдорлигини ошириш билан бир қаторда, чорва учун етарли озуқа базаси яратиш имконини беряпти. Чорва маҳсулотлари йил сайин кўпайтирилмоқда. **СССР Озиқ-овқат программасига асосан районимизда шу беш йиллик охиригача гўшт, сут етиштириш икки баравар оширилади. Тухум, жун етиштириш эса кескин кўпаяди. Ҳар бир хонадонда чорва молларининг бўлиши таъминланади. Алмашлаб экиш йўли билан мўл озуқа етиштиришга эришамиз. Ҳар гектар ердан 220—230 центнер беда пичани, 550—600 центнердан маккажўхори кўкпояси олинади.**

Эрта эккан-эрта теради, дейди халқимиз. Ғўза кун санайдиган ўсимлик. Пахтакорларимиз доимо шунга амал қиладилар. Кўп йиллик тажрибадан шу нарса маълумки, ерга чигит тушгандан ҳосил пишиб етилгунча 140-150 кун керак бўлади. Ғўза нормал ривожланса, шу давр ичида пишиб етилади. Бу давр беш босқичга бўлинади. Чигит экишдан униб чиққунча 10—12 кун, униб чиққандан чинбарггача 10—12 кун, шоналагунча 28—30 кун, гуллашгача 28—30 кун, гулдан то ҳосил пишгунча 62—65 кун талаб қилинади.

Ҳосил шу давр ичида пишиб етилар экан, уни эрта етилтириш учун нима қилиш керак, деган савол туғилади. Бунинг учун чигит яхши текисланган ерга экилиб, баравар ундириб олинади. Шунда барча майдонлардаги ғўза бир текис ўсади, бир вақтда шоналаб, бир вақтда гуллайди ва кўсаклайди. **Ҳамма агротехник тадбирлар сифатли ва қисқа муддатларда ўтказилади. Шу йўл билан ҳар бир босқич муддати 2—3 кун камайиб боради. Натижада ҳосилни етилтириш муддати 120—130 кунга олиб келинади.** Шундай қилинганда ҳосил сентябрь ойи бошларидаёқ пишади.

Бу йил барча далаларга 7—8 иш кунида чигит экилди. Карталарнинг бошида, уватларда бирор қарич ер ҳам бекор қолмади. Кўчат бут, гектар тўлиқ бўлиши таъминланди. Ҳар гектар ерда 125—130 минг туп кўчат ҳосил қилинди. Чигит аниқ уяларга белгиланган муддатда ташланди. Ғўзани яганалашга ҳожат қолмади. **Ўсимликнинг ривожланиши ҳар йилгидан 6—7 кун барвақт бошланди.**

Ҳозирги кунларда бутун куч-ғайрат ғўза парваришининг юксак суръат, аъло сифат билан ўтказишга қаратилган. Чопиқ тракторлари юқори унум билан ишлатиляпти. Ҳамма жойда малакали, тажрибали механизаторлар меҳнат қиляпти. **Уларнинг маҳорати туфайли ғўза парваришининг тўла бир циклини амалга оширишга 12—13 кун сарфланиб, вақтдан ютилмоқда.**

Экин майдонларида культивациянинг сонини чеклаймиз. Экиннинг ҳолати, шароитга қараб қанча культивация қилиниши лозим бўлса, шунча ўтказилади. Қатор ораларига ишлов беришни агротехника муддатларида сифатли ўтказиш механизаторлар зиммасига алоҳида масъулият юклайди.

Ҳосил тақдири учун жавобгар бўлган механизатор ўз ишининг уддабурони бўлиши керак. Хўжаликларда ана шундай маҳоратли коммунист-механизаторлар кўплаб топилади. Улар шу кунларда ғайрат-шижоат билан астойдил меҳнат қилмоқдалар. «Октябрь 40 йиллиги» колхозидан Север Усеинов, «Коммунизм» колхозидан Жалғас Болатоев, Ильич номли колхоздан Матон Раҳматуллаев, «Ленинизм» колхозидан Саидпаби Раҳмонов, «Партия XIX съезди» колхозидан Фарҳод Хайдаров, «Бўка» совхозидан Ўрозгул Бўкирова каби механизаторлар ғўзаларни меҳр билан парвариш қилмоқдалар.

Бу йил ғўза жадал ва сифатли парвариш қилингани, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан барвақт озиқлантирилганлиги туфайли апрель ойининг учинчи ўн кунлигида чинбарг чиқарди. 15 майдан эса шоналади. 8—9 июндан гуллай бошлади. Ғўзани минерал ўғит билан озиқлантириш эрта бошланди. Июнь охиригача эса озиқлантириш тугалланди. Ўғитлар ерга картограмма асосида берилсин. Айниқса, бу йил калийли ўғитдан унумли фойдаланишни йўлга қўйдик. **Фан тажрибаси калийлик ўғит билан озиқлантирилган майдонлардан гектар бошига 2 центнердан 10 центнергача юқори ҳосил олиш мумкинлигини исботлади.**

Шунингдек, органик ўғитдан йил сайин самарали фойдаланиляпти. Ғўзалар асосан «шарбат» усулида суғорилмоқда. **Маҳаллий ўғитдан фойдаланиш ҳисобига қатор хўжаликларда гектар ҳосилдорлигини шу йилнинг ўзида 5—6 центнерга ошириш мўлжалланди. Тупроқ унумдорлигини ошириш йўли билан тола сифатини янада яхшилаш ниятидамиз.**

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумида ўртоқ Ш. Р. Рашидов шундай деган эди: **«Ғўза парвариши ва ҳосил теримини комплекс механизациялаш —пахтачиликни янада ривожлантиришнинг асосий йўлидир. Вазифа машина терими технологиясини ҳар томонлама такомиллаштиришдан, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилишдан ва шу асосда пахтанинг сифати юксак бўлишига эришишдан иборат».**

Сифат ҳамма вақт биринчи ўринга қўйилади. Баҳорда ерни экишга тайёрлаш, чигит экиш, ғўзани культивация қилиш, озиқлантириш, зараркунандаларга қарши кураш, ғўзани чеканка қилиш, ҳосил терими ишларининг сифати учун механизатор ва сувчигина эмас, бригада бошлиқлари, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари баб-баравар жавоб беришади. Улардан дала ишларининг сифати учун юксак масъулият талаб қилинади.

Ҳар йили ғўза парвариши сифатли ўтаётгани туфайли ҳосил барвақт етилмоқда. Ўтган йили ҳам шундай бўлди. Август ойи охирида ҳар туп ғўзада 2—3 тадан кўсак очилди. Буни ҳисобга олиб, дефолиация сентябрь ойининг бошида ўтказилди. Сифатли дефолиация қилингани учун машина терими барвақт бошлаб юбордик. 8 октябрда эса йиллик план адо этилди. Бу механизация шарофати эканлиги ҳаммага маълум

Комплекс механизациялаш пахтани барвақт ва сифатли териб олиш имконини бермоқда. Ғўзалар ёз бўйи машинабоп қилиб ўстирилади. Шунинг учун ҳам машинада терилган пахта сифати юқори бўляпти. Пишиб етилган ҳосил тез йиғиб-териб олиняпти. Машина терими суръатини ошириш ишнинг муддатини қисқартириш ва вақтдан ютишда асосий гаров бўлиб хизмат қиляпти.

Ҳосил толасининг сифатли бўлиши кўп жиҳатдан чеканкага ҳам боғлиқ. Чеканка механизмлар ёрдамида амалга оширилса, машина терими учун қулай иш фронти яратилади. Ғўза бир текис бўлса, машина ҳосилни тўкиб юбормайди. Демак, сифат яхшиланади. Райондаги «Октябрь 40 йиллиги», «Коммунизм», Фрунзе номли колхозларда ҳар йили мўл ва сифатли ҳосил топширилмоқда. Бу хўжаликларда йиғим-терим ишлари ниҳоятда уюшқоқлик билан олиб борилади. Йиллик пахта тайёрлаш плани 10—12 иш кунида бажарилади.

Ҳосилдорликни ошириш ва унинг сифатини яхшилаш коммунист ва комсомолларнинг доимий эътиборида. Улар бош бўлган бригада ва бўлимларда ҳосилдорлик ортиб бормоқда. Ўтган йили 30 дан ортиқ бригадада ҳосилдорлик 50—57 центнерга етказилди. Бу йил «Ленинобод» колхозининг КПСС XXVI съезди делегати Инобат Хожибекова, «Коммунизм» колхозининг Ўроқбой Оқилбоев, Ҳамза номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова, «Бўка» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мария Ковалева, «Ленин йўли» колхозининг Минг тош Жўраев бошлиқ бригадаси пахтакорлари 60 центнерлик маррани кўзламоқдалар.

Пахта етиштиришнинг прогрессив «Тошкент технологияси»ни қўллаётган хўжаликларда қувончли натижалар қўлга киритилмоқда. Пахтачилик интенсив ривожланиб, «оқ олтин» хирмони йил сайин юксалиб боряпти. Район партия комитети бу самарали технологияни кенг жорий этиш йўлида коммунистларнинг авангардлигини ошириб, ўзаро социалистик мусобақани намунали йўлга қўйиш, илғорлар тажрибасини ёйишга алоҳида эътибор беряпти. Пахтадан мўл, эртаги ва сифатли ҳосил етиштириш усулини янада такомиллаштириш мақсадида ижодий изланишлар давом эттирилмоқда.

Суҳбатни «Қишлоқ ҳақиқати»нинг махсус мухбири Н. ТЎРАЕВ ёзиб олди.

Идеология ва ҳаёт

ЗАРШУНОСЛАР БИЛАН ЁНМА-ЁН

Ғиждувон районидаги Карл Маркс номли колхознинг 6-бригадаси аъзолари Ойбек номли ўрта мактаб ўқитувчиси Исомиддин Бурхонов номини ҳурмат билан тилга олишади. У қарийб 10 йилдан бери шу бригадада агитаторлик қилади.

Агитатор Исомиддин Бурхонов шу кунларда КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда қилган ёрқин ва сермазмун доклади ҳамда СССРнинг Озиқ-овқат программасини бригада меҳнаткашлари ўртасида кенг тарғиб қилмоқда. У фақатгина лекция ва суҳбатлар ўтказиш билан чекланмай, шинамгина безатилган дала шийпонларида алоҳида бурчак ҳам ташкил этди. Бурчакка газета-журналлар, брошюралар ва бошқа адабиётлар қўйилган. Бу меҳнаткашларнинг партия ва ҳукуматимиз илгари сурган муҳим вазифаларни пухта ўзлаштириб олишларида муҳим роль ўйнаяпти.

Моҳир тарғиботчи ғўза парвариши айни қизғин паллага кирган шу долзарб кунларда ҳам меҳнаткашлар билан ҳамнафас. У қизиқарли лекция ва суҳбатларида пахтачиликни ривожлантириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, ёрдамчи хўжаликларни ташкил этиш, ҳақида гапириб бермоқда. Агитаторнинг таъсирчан сўзларидан илҳомланган дала меҳнаткашлари унумли меҳнат қилмоқдалар.

Б. ЭГАМОВ,
Бухоро области.

ИЛМИЙ-АТЕИЗМ ПРОПАГАНДАСИ ОЙЛИГИ

Кейинги йилларда Фарғона областида илмий-атеизм пропагандасига бағишланган ойликлар, ҳафталиклар ва кунларни ўтказиб туриш одат тусига кириб қолди. Бу муҳим тадбирларни амалга оширишда олимлар, область партия комитети ва «Билим» жамиятининг лекторлари актив қатнашиб, район ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Жойлардаги лекторларнинг малакаси ва тажрибалари ошириляпти.

Яқинда область шаҳар ва районларида атеистик билимлар ойлиги ўтказилди. Ойлик давомида ўтказилган лекция ва суҳбатлар тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Илмий-атеизм пропагандаси ойлигида Фарғона областидаги олий ўқув юртларининг олимларидан Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор С. Саҳобиддинов, тарих фанлари доктори, профессор Қ. Тўйчиев, биология фанлари доктори Ю. Парпиев, фан кандидатларидан Ф. Эргашев, Т. Худойбердиев, Р. Шоназаров, Э. Норматов ва С. Йўлдошевлар иштирок этдилар.

Ойлик муносабати билан область партия комитети ва «Билим» жамияти область ташкилоти ҳамкорлигида махсус плакат чиқарилди. Муҳим тадбирни ўтказиш давомида ўқилган 150 дан ортиқ лекция, 50 га яқин жойда ташкил этилган савол-жавоб кечаси ва Қўқон шаҳрида ўтказилган илмий-назарий конференция меҳнаткашларда катта таассурот қолдирди.

М. БОЗОРОВ,
Фарғона область «Билим» жамияти ташкилоти правлениесининг референти.

* * *

Шунингдек, андижонлик **Ш. Келдиев,** тошкентлик **М. Сулаймонов,** бухоролик **И. Сафаров, Ё. Умаров,** наманганлик **М. Тўраев, С. Мусабоев, Қ. Маҳмудов, А. Асроров, И. Нишонов, Қ. Акбаров,** сурхондарёлик **А. Абраев, Н. Абдураззоқов, Б. Меликов,** қорақалпоғистонлик **С. Қутлимуродов,** қашқадарёлик **Э. Мусаев,** хоразмлик **О. Жуманиёзов,** жиззахлик **А. Саидов,** фарғоналиқ **У. Қурбонов,** навоийлик **Н. Шариповлар** ҳам қизиқарли темаларда редакциямизга хат-хабарлар йўллашган.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

«ТЎЛА ИЛМИЙ МУВАФФАҚИЯТ»

ПАРИЖ. (ТАСС). Совет—Франция космик парвози тўла илмий муваффақиятни нишонлади, деди ТАСС мухбирига яқиндагина Совет Иттифоқидан қайтиб келган Франция космик тадқиқотлар миллий марказининг президенти Ю. Кюрьен. Бизлар совет ҳамкасбларимизнинг космосдаги жуда катта техникавий маҳоратига юксак баҳо бердик. Космос Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларимиз учун жуда таниш соҳа бўлиб қолди, деди у. Француз ва совет олимлари ҳамда инженерлари ўртасида мазкур учишга тайёргарлик вақтида самимий дўстона муносабатлар қарор топди.

Бундан 25 йил муқаддам биринчи совет йўлдоши бошлаб берган космик фазони ўзлаштиришда Франция граждани тарихда биринчи марта қатнашди, деб ёзади Парижда чиқадиган «Революсьон» ҳафтономаси. Бу эса биз учун жуда катта воқеа бўлиб, 15 йилдан кўпроқ вақтдан буён космосни ўзлаштириш соҳасида француз ва совет олимлари ўртасида давом этаётган ҳамкорликнинг қандай даражада эканлигини акс эттиради.

Халқаро кескинлик кучаяётган бир даврда, деб ёзади «Революсьон» газетаси, Совет—Франция космик парвози рамзий маъно касб этади. Бу учиш иқтисодий, илмий ва маданий ҳамкорлик давримиз талаби эканлигидан далолат беради. Ҳозирги вақтда ишлаб чиқариш кучлари ва илм-фанни ривожлантириш халқаро аҳамиятга эга бўлган жараёндир. Камситишларсиз кенг кўламдаги халқаро ҳамкорлик сиёсати тараққиёт ва кескинликни юмшатишнинг қудратли омилидир.

ХАНОЙ. Халқаро жамоатчилик Совет —Франция космик парвози туфайли СССР билан АҚШ сиёсати ўртасида қанчалик катта фарқ мавжудлигига яна бир бор очиқ-ойдин ишонч ҳосил қилишга муваффақ бўлди, деб ёзади «Нян Зан» газетаси. Совет Иттифоқи космик тадқиқотлар соҳасида ҳам тинчлик ва ҳамкорлик қилишни ёқлаб чиқаётган бир пайтда АҚШ космосдан ҳарбий мақсадларда фойдаланишга уринмоқда, ўз иттифоқчиларига ўз хоҳиш иродасини қўпол равишда тиқиштиришга интилмоқда. Масалан, буни биз «газ-трубалар» лойиҳаси хусусида ҳам кўриб турибмиз.

Биргаликдаги учиш халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик сари интилиш давримизнинг асосий тенденцияси эканлигини яна бир бор тасдиқлади, деб уқтиради, пировардида «Нян Зан» газетаси.

БОНН. Ғарбий Германияда чиқадиган «Штутгартер цайтунг» газетаси халқаро экипажнинг парвози космосни ўзлаштиришга муҳим ҳисса қўшди, деб ёзади. Газета орбитал комплекс ичида ер атмосфераси, планеталараро муҳим галактика ва галактикадан ташқари нурланиш манбалари тадқиқ этилганлигини уқтириб ўтади.

Ғарбий Германиянинг бошқа бир газетаси — «Франкфуртер рундшау» газетаси «Космосда Совет — Франция ҳафталиги» сарлавҳали мақоласида космонавтлар илмий тадқиқотлар кенг программасини тўла бажарганликлари тўғрисида ёзади. Биргаликдаги учиш, деб уқтиради газета космик фазони ўрганишда ва Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида бу соҳада узоқ муддатли ҳамкорлик қилишда жуда катта босқич бўлди.

СИЁСИЙ ҚЎШИҚЛАР ФЕСТИВАЛИ

УЛАН-БАТОР, 6 июль. (ТАСС). Монголия Халқ Республикасида сиёсий қўшиқлар иккинчи ёшлар фестивали тугади. Фестиваль тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик, бахтли келажак бунёдкорлари оптимизми мавзуига бағишланди. МХР ташкил топганлигининг 61 йиллигига ва СССРнинг 60 йиллигига бағишланган бу ёшлик ва тинчлик байрами қардош социалистик мамлакат маданий ҳаётида катта воқеа бўлди.

Фестивалда таниқли ансамбллар — саралаш конкурсининг ғолиблари ўз санъатларини намойиш қилдилар.

ҚУДРАТЛИ НАМОЙИШИ

ЛА-ПАС, 6 июль. (ТАСС) Мамлакатда энг катта касаба союз бирлашмаси —Боливия ишчилар марказининг даъвати билан бу ерда норозилик намойиши ўтказилди. Ўн минглаб ишчилар, хизматчилар ва деҳқонлар ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатига қарши норозилик билдириб, пойтахт кўчаларидан ўтдилар. Боливия меҳнаткашларининг қудратли намойиши «Адолатли нархлар белгилансин!», «Оч-ночор деҳқонларга ғалла берилсин!», «Қимматчиликка йўл қўймаймиз!» деган шиорлар остида ўтди. Намойиш охирида бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан нотиқлар ҳукуматнинг мамлакат олдида турган иқтисодий проблемаларни меҳнаткашлар зарарига ҳал этишга уринаётганлигини қораладилар.

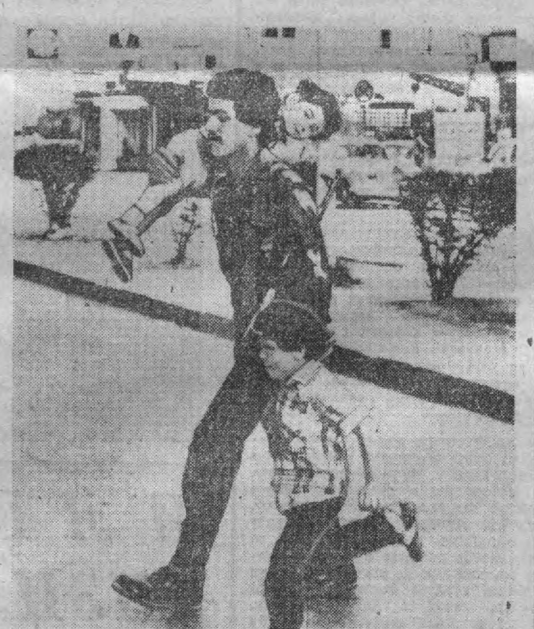

Исроил агрессорлари ўзларининг жиноятга тўла тарихларига яна бир қонли саҳифа ёздилар. Улар Байрут шаҳрининг жануби-ғарбий районларини, шунингдек Фаластин қочоқлари лагерларини шафқатсиз бомбардимон қилдилар. Аҳоли зич жойлашган районларни ваҳшийларча бомбардимон қилиш натижасида кўплаб тинч аҳоли ҳалок бўлди.

Суратда: бомбардимон чоғида.

АП—ТАСС телефотоси.

АФРИКАДА ҚОР ЁҒДИ

ХАРАРЕ, 6 июль. (ТАСС). Намибияда ҳаво одатдан ташқари совиб кетди. Сўнгги 44 йил давомида биринчи марта шу мамлакатнинг айрим районларида ҳарорат ноль даражадан пасайиб, қор ёғди. Совуқдан 4 киши ҳалок бўлди, қишлоқ хўжалигига зарар етди.

Қўшни Жанубий Африка Республикаси КАП вилоятининг шарқий қисмида ҳам совуқ тушди. Қалин қор ёққанлиги натижасида кўпгина йўлларда автомобиль қатнови издан чиқди.

ИСРОИЛ АГРЕССИЯСИГА ҚАРШИ НОРОЗИЛИК

БАЙРУТ. (ТАСС). Исроил босиб олган Иордан дарёсининг ғарбий соҳилида ва Ғазо секторида Исроилнинг Ливандаги агрессиясига қарши умумий норозилик забастовкаси икки кундан буён давом этмоқда. Шу районнинг барча аҳоли пунктларида корхоналар, давлат муассасалари ишламаяпти, мактаблар, олий ўқув юртлари, магазинлар, савдо дўконлари ва бозорлар ёпиб қўйилган.

Фаластин революцияси ва Ливан миллий-ватанпарвар кучлари билан бирдам эканликларини изҳор этиш, Фаластин Озодлик ташкилотига содиқ эканликларини тасдиқлаш учун минг-минглаб фаластинлик араблар кўчаларга чиқишди.

Рамаллах, Наблус, Ал-Бир, Халхулда, Ғарбий соҳилдаги ва Ғазо секторидаги бошқа шаҳарлар ҳамда аҳоли пунктларида оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Исроилнинг оккупацион маъмурлари бу намойишчиларни тарқатиб юбориш учун кучайтирилган ҳарбий соқчилар ва полициячиларни сафарбар этдилар. Улар қуролсиз намойишчиларга қарата ўқ уздилар. Бунинг натижасида икки киши ўлган, ўндан кўпроқ киши жароҳатланган, кўплаб намойишчилар турмага қамалган.

ВАФА. Фаластин информация агентлигининг хабар беришича, Исроил араблардан босиб олган территорияларда ишлаб турган касаба союз ва ёшлар ташкилотлари БМТ Бош секретари номига мактуб йўлладилар. Улар бу мактубда Исроилнинг Ливандаги қонли агрессиясига қарши норозилик изҳор этиб, барча халқаро ташкилотларда ва барча анжуманларда фақат Фаластин Озодлик ташкилотигина фаластинлик араб халқининг вакили бўлиш ҳуқуқига эга эканлигини таъкидладилар.

MАПУТУ, 6 июль. (ТАСС). Мозамбикда Жанубий Африка Республикаси иркчи режими йўл-йўриқлари асосида бандитлар бебошлик қилмоқдалар, деди президент ҳузуридаги давлат министри, Ғазо вилояти губернатори вазифасини ижро этувчи Жозе Ошкар Монтейру. У Шай-Шай шаҳрида бўлиб ўтган оммавий митингда сўзга чиқиб, айни Претория иркчилари бандитларни ёллаб, уларни ўқитмоқдалар, сўнгра Мозамбик Халқ Республикаси территориясига юбормоқдалар.

Жиноятчиликка қарши кураш, деди Ж. О. Монтейру, хавфсизлик кучларининггина эмас, балки мамлакат бутун аҳолисининг ҳам вазифасидир. Ж. О. Монтейру МХР халқ оммасини революцион сезгирликни оширишга, Претория гумашталарининг террорчилик ҳаракатлари ва жиноятқорона хуружларини қатъиян даф этишга чақирди.

ИРҚЧИЛАРНИНГ КИРДИКОРЛАРИ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БЕРЛИН. ГДР меҳнаткашлари халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Клара Цеткин туғилган куннинг 125 йиллигини кенг нишонламоқда. «Нойес дойчланд» газетаси К. Цеткин ўзининг бутун фаолиятини ишчилар синфи манфаатлари учун, унинг капиталистик эксплуатациядан халос қилиниши учун курашга бағишлаганлиги тўғрисида ёзади. У Совет Иттифоқи тинчлик ва социализм таянчидир, деб ҳамиша таъкидлар эди, деб уқтиради газета.

ҚОҲИРА. Мисрнинг таниқли журналисти Аҳмад Хамруш АҚШ ҳомийлигида тузилган Кэмп-дэвид битимини танқид қилди. У «Раз ал-юсуф» ҳафтаномасида босилган мақоласида Исроил ҳарбийларининг Ливан ва Фаластин халқларига қарши агрессияси ҳамда Америка маъмуриятининг позицияси Кэмп-дэвид битими ва «Миср —Исроил —сулҳ» шартномаси гўё регионда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишига олиб келади, деган даъволарни рад этди, деб ёзади.

Кэмп-дэвид битимидан кейин ўтган давр ва Миср билан Исроил ўртасида гўё «тинчлик» ўрнатилганлиги, деб таъкидлайди муаллиф, Тель-авив тинчликка интилиш у ёқда турсин, балки тинчлик ўрнатилишига ҳар томонлама халақит бермоқда.

ВАШИНГТОН. АҚШ экономикасидаги чуқур таназзул Америка меҳнаткашлари аҳволининг янада мушкуллашишига олиб келмоқда. Миллий проблемалар бюросининг маълумотига кўра ишлаб чиқариш ҳажми қисқарганлиги натижасида шу йил март-апрель ойларининг ўзидагина 300 мингга яқин киши ишдан маҳрум бўлди.

ЛИМА. Буюк Британиянинг Аргентинага қарши агрессияси Лотин Америкаси мамлактларида кенг кўламда норозилик тўлқинига сабаб бўлди. Айни вақтда бу қитъа давлатларининг бирлашишига кўмаклашди, деди бу ерга келган анд группаси олий органи —Картахен шартномаси комиссиясининг раиси Эдгар Монкайо.

У журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, Лотин Америкаси мамлакатлари биргаликда куч-ғайрат сарфлаб ўз олдиларида турган проблемаларни ҳал этишга интилаётганликларини айтди.

КАНБЕРРА. «Австралия сўнгги 50 йил давомида энг оғир иқтисодий танглик ёқасида турибди, —деди Австралия лейбористлар партиясининг раиси Невилла Рэн партиянинг 35-миллий конференцияси очилишида сўзлаб. Конференция қатнашчилари мамлакатда бўлажак парламент сайловига тайёргарлик билан боғлиқ масалаларни муҳокама қиладилар.

ДОР-УС-САЛОМ. Танзаниянинг миллий энергетика базаси вужудга келтирилмоқда.

Республика сув ресурслари ва энергетика министри Алт Нур Кассум мамлакат миллат мажлисида сўзга чиқиб қуйидагиларни айтди: геология —разведка ишлари натижасида Танзаниянинг жануби-шарқида жойлашган Сонго-Сонго конидаги табиий газ запаслари 41 миллиард куб метрдан иборат эканлиги маълум бўлди. Мутахассисларнинг фикрича, деди министр, мамлакат жанубидаги Занжибар кўрфазидаги Кимбижи районидаги газ конлари ҳам истиқболлидир.

(ТАСС 6 июль).

КОСМОСНИ МИЛИТАРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

ВАШИНГТОН. (ТАСС мухбири). Рейган маъмурияти космик фазони эҳтимол тутилган уруш ҳаракатлари майдони деб билмоқда ва «космик» қурол-яроғ турлари яратишни ҳамда жойлаштиришни кескин активлаштириш ниятидадир. Кўп марта фойдаланиладиган «Колумбия» космик кемасида парвоз қилган америка астронавтларини Калифорния штатидаги Эдвардс ҳарбий ҳаво базасида кутиб олиш маросими вақтида президент Рейган сўзлаган нутқ буни яна бир бор тасдиқлади.

Президент космик фазони ўзлаштириш соҳасида Қўшма Штатларнинг миллий сиёсати тўғрисида гапириб, менинг маъмуриятим космосда уруш олиб боришга ҳозирлик кўради ва бу гўё «АҚШ хавфсизлигини мустаҳкамлаш» мақсадини кўзлайди деб тўғридан-тўғри айтди. У АҚШ йўлдошларга қарши қуролни яратиш ва жойлаштириш ҳамда «космосда бир мунча доимий ҳозир бўлиб туришга эришиш» борасидаги ишларни давом эттиражағини ҳам айтди.

Гарчи президент «космик» қурол турларини ишлаб чиқара бошлашнинг конкрет муддатларини айтмаган бўлса ҳам Пентагон 1987 молия йилигача —«Йўлдошларга қарши кураш системалари» деб аталмиш системаларни вужудга келтириш методи эканлиги маълум. АҚШ мудофаа министри Уайнбергер АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари қўмондонлигига йўллаган махфий директива ана шундан далолат беради. «Вашингтон пост» газетаси хабар қилган ана шу директивада, жумладан космосда ҳарбий операцияларни амалга ошириш «АҚШнинг миллий манфаатларига батамом мос келади» деб таъкидланади.

Газета АҚШнинг космосни ўзлаштиришга ёндошувининг милитаристик мазмунини қайд этиб, космик давр энди бошланган пайтда Америка космик программаларининг фақат гражданлик ва илмий йўналиши билан ҳозирги вақтда яққол ифода этилган ҳарбий программаларга айланганлиги ўртасида ҳайрон қоларли тафовут борлигини уқтиради.

Рейган маъмуриятининг космосни милитарлаштириш йўли амалий ишлар билан тасдиқланмоқда. «Колумбия» кемасининг куни кеча тугаган парвози ошкора ҳарбий тусда эди. Космик кема ичига Пентагоннинг «Дод-82-1» деган яширин ном олган махфий юки жойлаштирилган, астронавтлар олдига эса ҳарбий характердаги конкрет вазифалар қўйилган эди. Матбуот хабарларига кўра, учиш давомида ҳарбий йўлдошларнинг ўз координаталарини мустақил белгилаш учун мўлжалланган космик секстант синовдан ўтказилди, инфра қизил диапазонда ишлайдиган телескоп ҳамда «душман» ракеталари ва космик аппаратларини пайқаб оладиган датчиклар ҳам ишлатиб синаб кўрилди.

ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗ ХАТЛАРИДАН

ИНСОН АРДОҚДА

Яқинда Максим Горький номли совхоз ишчиларидан Коммунистик қишлоқ Советида аҳолига медицина хизматини яхшироқ ташкил этилиши талаб қилинган хат олдик. Дарҳол район соғлиқни сақлаш бўлими раҳбарлари билан ўша жойдаги аҳволни ўрганиб чиқдик. Дарҳақиқат, Коммунист қишлоқ Советида врачлик амбулатория хизмати пунктини очиш зарур экан. Қисқа муддатда врачлик амбулатория хизмати кўрсатила бошланди. Мана энди ўша ерлик аҳоли ҳам хурсанд, биз ҳам ўз вазифамизни кечикиб бўлса ҳам уддасидан чиққанлигимиздан мамнунмиз.

Район марказида маданият уйи, маиший хизмат кўрсатиш комбинати ҳам меҳнаткашларнинг таклифлари асосида қад кўтарди. Мана шу фактлар жамланиб, меҳнаткашлар хатларида ҳаққоний талаб ва муаммолар ўртага ташланаётганлигини ва улар турмуш фаровонлигини оширишга кўмаклашаётганлигини исботлаб бермоқда.

Тўғри, ариза, шикоят ва таклифларда ҳаққоний талаб ва муаммолар ўртага ташланмоқда. Бироқ масаланинг иккинчи томони бор. Мана шу арз, шикоят ва таклифлар хат шаклини олиб, юқори ташкилотларга етиб келгунча анча муддат ўтмоқда. Муаммоларни, нуқсонларни ана шу ютқазилган муддатдан аввалроқ ҳал қилиш ҳам мумкин-ку. Хўш, хат ва шикоятлар нималардан келиб чиқаяпти?

Ўз-ўзидан аёнки, қайси жой — у саноат корхонасими, хўжаликми, қишлоқ Советими—меҳнаткашлар билан алоқаси мустаҳкам бўлса, раҳбар ходим одамларнинг дилига яқин юрса, у жойда ариза ва шикоятбозлик бўлмайди. Таклиф, мулоҳазаларини эса очиқ айтаверади. Ҳар қандай масала ўша қуйи ташкилотларда ижобий ҳал қилинаверади. Оворагарчилик, дилисиёҳлик бўлмайди.

Халқ депутатлари район Советн ижроия комитети ва қишлоқ Советларида меҳнаткашларни қабул қилишни ташкил этиш, уларнинг ариза, шикоят ва таклифларини эшитиш, ҳал этиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ижроия комитети йиғилишларида мунтазам кўриб бормиз. Ўтган 1981 йилда гражданларнинг хатларига оид 13 та масала кенг муҳокама қилинди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Маълумки, КПСС Марказий Комитети партиямиз XXVI съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг хатлари, таклифлари билан ишлашни янада яхшилаш юзасидан махсус қарор қабул қилди. Биз ҳам ана шу қарордан келиб чиқиб, конкрет тадбирлар белгиладик.

Ҳозир район ижроия комитетида, ташкилот ва муассасаларда, колхоз ва совхозларда, қишлоқ Советларида гражданларни қабул қилиш хоналари ишлаб турибди. У ерда, белгиланган график асосида меҳнаткашларни барча масалалар бўйича район ижроия комитетининг раиси, раис ўринбосарлари, бўлим мудирлари, ташкилот ва хўжалик раҳбарлари қабул қиладилар. Қабул графиги район газетаси «Ғалаба» саҳифасида ҳам мунтазам эълон қилиниб борилмоқда. Натижада ариза ва шикоятлар жойларнинг ўзида ҳал этилмоқда ва бу район ижроия комитетига тушадиган хатларнинг сонининг камайишига олиб келмоқда. Агар 1980 йилда район ижроия комитетига 73 та ёзма ариза тушган бўлса, ижроия комитет аъзолари 460 та гражданларни қабул қилган бўлсалар, 1981 йилда 32 та ёзма ариза тушган, 379 нафар меҳнаткашлар қабул қилинган. Ўтган йили тушган 32 та ёзма аризанинг 21 таси ижобий ҳал қилинган, 11 таси аризачиларга суҳбат асосида тушунтирилган. Шунингдек, 379 нафар гражданларнинг оғзаки аризаларидан 281 таси ижобий ҳал қилинган, 98 таси эса аризачиларни қаноатлантирарли даражада тушунтирилган.

Меҳнаткашларнинг ариза, шикоят ва таклифлари билан ишлашда Балиқчи, Гулистон, Ўрмонбек қишлоқ Советларида анчагина яхши тажрибалар тўпланди. Мазкур қишлоқ Советларининг раислари, доимий комиссиялар аъзолари, депутатлар меҳнаткашлар билан жуда яқиндан алоқа ўрнатганлар. Белгиланган график асосида, конкрет мавзуда суҳбатлар, совет қонунчилиги ҳақида савол-жавоб кечалари ўтказдилар. Айниқса, меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари тўғрисидаги суҳбатлар жуда қизиқарли ташкил этилмоқда. Натижада ариза ва шикоятга айланиши мумкин бўлган баъзи муаммолар шу жойнинг ўзида ҳал этилмоқда.

Меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлаш, уларнинг ариза, шикоятларини ўз жойида ҳал этиш борасидаги ишларимиз Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мажлисида кўриб чиқилди. Бу борада олиб бораётган ишларимиз маъқулланди ва амалга ошириладиган конкрет вазифалар белгилаб берилди. Гражданларнинг хатлари билан ишлашдек масъулиятли ишимизга айниқса район партия комитети бевосита раҳбарлик қиляпти ва катта ёрдам бермоқда. Шикоят ва аризаларнинг ижобий ҳал қилинишида ҳар томонлама йўл-йўриқлар кўрсатиб келаётир.

Бироқ айрим қишлоқ Советларида ариза ва шикоятларнинг келиб чиқиш сабаблари чуқур таҳлил этилмаслиги, уларни ўз жойида ҳал этишга етарли эътибор берилмаслиги ҳоллари ҳам учрайди. Хўжаобод, Охунбобоев қишлоқ Советларида мана шундай эътиборсизлик оқибатида юқори ташкилотларга ариза ва шикоятлар тушди. Биз мазкур қишлоқ Советларининг ишидаги бу камчиликларни ўрганиб чиқиб, тадбирлар белгиладик.

Умуман, меҳнаткашларнинг хат ва таклифларига сезгир муносабатда бўлиш маҳаллий Советлар фаолиятини кенгайтиради, обрўсини оширади. Яна шуни ҳам эътиборда тутмоқ кераккн, одамлар орасида «Шу иш ўзимнинг қўлимдан келганида сенга айтиб ўтирмас эдим», деган гап ҳам бор. Хат ёзган киши ўзи минг маротаба ўйлаб, таҳлил қилиб, хулосалар чиқариб ҳал этолмаган ўша масалани юқори ташкилотлар ҳукмига ҳавола этади. Демак, ҳар битта хатда инсон тақдири ётади. Унга бефарқ бўлиш, ўз муддатида ҳал этмасликка ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ. Биз бундан кейин ҳам меҳнаткашларнинг ариза, шикоят ва таклифларига сезгирлик ва синчковлик билан муносабатда бўламиз, уларни ижобий ҳал этишнинг Коммунистик партиямиз белгилаб бераётган ҳаққоний, принципиал, ҳозиржавоб йўлидан борамиз.

С. ҚОДИРОВ,
Балиқчи район ижроия комитетининг раиси.

БУ САҲИФАДА:

- ҲАЁТ КЎЗГУСИ
- ХАҚЛИ ТАЛАБ
- ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ
- ЧАНҚОҚ БОСДИ ТАОМЛАР
- СИГНАЛЛАР АСОСИДА ҚЎРИЛГАН ЧОРАЛАР

Олтинкўл районидаги «Коммунизм» колхозида ташкил этилган биологик лаборатория ҳашаротларга қарши курашда химикатлардан кам фойдаланиш имкониятини бермоқда. Ана шу тадбирлар эвазига хўжалик ўтган йили 50 минг сўм фойда кўрди. Бу йил хўжаликнинг 5 минг гектар майдонига биологик усулда ишлов бериш режалаштирилган.

СУРАТДА: биологик лабораториянинг катта лаборанти О. Аҳмедова (чапда) ҳамда агроном-энтимолог А. Эрназаров ўртоқлар иш устида.

А. Қаюмов фотоси.

ОРДЕН ЭГАСИНИ ТОПДИ

Витебск шаҳри остоналарида қизғин жанг кетарди. Тиш-тирноғигача қуролланган душман шаҳарни тинимсиз ўққа тутарди. Душман шаҳарга қанчалик ёриб киришга уринмасин, қўшинларимизнинг қаршилигига дош беролмай чекинди...

Яқинда Ульянов район ҳарбий комиссариати Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Совет Армияси сафига чақирилувчилар билан гавжум бўлди. Тўплангaнларнинг қалбида бир олам қувонч ва ҳаяжон. Ҳаммадан ҳам Мухтор ака Саидиабиев ўзини босиб туролмасди. Район ҳарбий комиссари, майор Илҳом Хидиров йиғилишни очиқ деб эълон қилди. У уруш ветеранлари ва ҳарбий хизматга чақирилувчиларни қизғин табриклаб, ўртоқ Саидиабиев СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан 1943 йил, 23 сентябрда «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланганлигини маълум қилиб, йиғилганларнинг қарсаклари остида Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Карл Маркс номли мактаб ўқитувчиси собиқ жангчи Мухтор Саидиабиевга орденни топширди. Мухтор ака «Қизил Юлдуз» орденини қабул қилиб олар экан, бўлиб ўтган қонли воқеалар кўз ўнгида гавдаланди. Ҳамкасблари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари уни орден билан чин юракларидан муборакбод қилишди.

Ж. ЮСУПОВ,
Қашқадарё область Ульянов райони.

ЧЎПОН ҲИММАТИ

Норой опа турмуш ўртоғи Нурмон аканинг яйловдан қайтишини орзиқиб кутар эди. Бир неча марта ташқарига чиқиб, унинг йўлига қаради.

— Муҳиддинжон, нимагадир отанг кечикяпти, бориб директор айтган гапни етказсанг бўлармиди?, — дея ўғлига мурожаат қилди, она.

— Майли, онажон, —йўл ҳаракатига тушиб кийина бошлади, Муҳиддин. Шу пайт ҳовлида мотоциклнинг овози эшитилди.

— Ана, келиб қолдилар, шекилли, — деди Норой опа. Нурмон ака уйга кириши билан совхоз директори келганлигини ва унинг зудлик билан хўжалик марказига боришини тайинлашганини айтди.

«Нима гап экан? Ишқилиб яхшиликка бўлсин-да» кўнглидан ўтказди, Нурмон ака. У тезда ювиниб соқолини қиртишлади-да, сўнг кийимларини алмаштириб, отаси Абдуғани бобо ҳузурига борди.

— Ота, мени директор йўқлабди, совхоз марказига бориб келмоқчиман, — деди у. Ота ўғлига оқ йўл тилаб қолди. Нурмон ака тўнғич ўғли Эшпўлат билан «Москвич»да совхоз идораси томон жўнади.

— Чақиртирган экансиз, директор бува, — деди Нурмон ака Инқилоб Отақурбоновнинг қабулига киргач салом-аликдан сўнг.

— Ҳа, сиз билан бир маслаҳатли иш чиқиб қолди. Йўқ, демасангиз керак. Гапнинг очиғи бундай. Отарингиздаги совлиқларни топшириб, ўрнига тусоқ қўй, ёш совлиқларни олсангиз, деган эдим. Биламиз, сизда тажриба бор. Сурув ортидан яйлов кезаётганингизга ҳам ўттиз йилдан ошяпти, — деди директор.

Бу гап Нурмон акага ёқиб тушди. Негаки, отаси умрини чорвачиликка бағишлаган Абдуғани бобо отарга келганида қўйларни яхши парваришлаганлигини кўриб, ниҳоятда севинган эди. «Раҳмат, ўғлим. Сенга ишонган эдим. Ишончимни оқладинг, ҳақиқий чорвадор бўлибсан», деган эди.

Директорнинг уни уста чорвадор сифатида тан олиб мақташи Нурмон акани янада тўлқинлантириб юборди.

— Бўпти, мен розиман, сиз нима десангиз, шу-да. Ишончингизни оқлашга ҳаракат қиламан, — деди чўпон.

Нурмон ака Советобод районидаги «Қарноб» давлат наслчилик заводининг 2-бўлимида моҳир, тажрибали чорвадорлардан бири ҳисобланади. У бош чўпонлик қилаётган отар коллективи ўтган беш йилликда ҳар 100 бош совлиқдан ўртача 150 тадан қўзи олиб, барча урғочи қўзиларни ўстиришга қолдиришга муваффақ бўлди.

Яқинда Нурмон Абдуғаниевнинг отари жойлашган Қуралайкўтон яйловига келдик. Уни учратиб, чўпонлик ташвишлари-ю қувончлари ҳақида суҳбатлашдик.

— Ота-боболаримнинг номи ҳам шу касб ортидан эл оғзига тушган. Отам ҳозир 76 ёшда, у пенсияга чиққунча хўжалигимизда қўй боқди. Мен ҳам ёшлигимдан ота касбига меҳр қўйдим. Йигитлик пайтимда отамга ёрдамчи бўлдим. Ўн йил сурув ортидан яйлов кезиб, тажриба орттирдим. Сўнг отам менга бош чўпонлик таёғини топширди. Ана шундан бери эл-юртнинг эътиборини қозониб келяпман. Отам ҳали тетик. Бизнинг яйловимизга тез-тез келиб туради, маслаҳатлар беради.

Нурмон акалар онласини чўпонлар сулоласи дейиш мумкин. Унинг ўғли Насриддин ўрта мактабни битириб, ҳозир отаси билан бирга яйлов кезиб чўпонлик қилмоқда. Моҳир чорвадор бу йил 516 бош тусоқ совлиқнинг ҳар 100 бошидан 155 тадан қўзи олди. Унинг 434 бошини ўстиришга қолдирди. 366 дона қоракўл тери биринчи сортга сотилди. Бундан ташқари, чўпон-чўлиқлар бу йил баҳорги жун қирқимини намунали ўтказиб, ҳар бир қўй ҳисобига мўлжалдагидан кўп қимматбаҳо хом ашё олишга муваффақ бўлишди. Бундай муваффақиятга эришишда Нурмон акага Насриддин Абдуғаниев ва Салим Сафаров, Муҳаммади Сафаров, Эрмат Мардоновлар қанот бўлишяпти.

Б. МАХМУДОВ,
«Советобод тонги» газетаси ходими.

СУВЧИ

Матонат кўрсатар, ҳосил йўлида сув тарар сувчи,
«Оқ олтин» ҳосилидан тоғ уяр жойида ҳар сувчи.

Ҳамма эл ноз уйқуда, вале сувчида йўқ уйқу,
Экинни суғориб, сергак юрар шому саҳар сувчи,

Ҳар оқшом тўлин ой сувчига парвона бўлганда,
Ниҳоллар бошида парвонадек парвоз этар сувчи.

Эгатларга кумуш оқим кириб келмоғи олдидан,
Поёндозига ойдинни ҳарир этиб, тўшар сувчи.

Зилола бирла ёрдуни йўғиргач кимё айлаб,
«Оқ олтин» ниҳолининг жисми ичра сингитар сувчи.

Билур ҳар томчи сув бир инжу каби бўлмоғин ҳосил,
Ажаб, кашфини ғўза гуллари узра кўрар сувчи.

Шарафли пахтакор унвонига лойиқ вафо бирла,
Жавоҳир хирмонин уйгач, Ҳузур завқин сурар сувчи.

Юсуфжон ҲУЗУРИЙ,
кекса ғазалхон.

«Ёзган хатинг қўлимда...» М. Орипов фотоэтюди.

САЁҲАТ МАРШРУТИ— КИЧИК ЕР

Зомин районидаги В. И. Ленин номли 1-ўрта мактаб ўқувчилари ва педагогларидан бир группаси яқинда Улуғ Ватан уруши йилларида афсонавий плацдарм сифатида донғи кетган Кичик ерда бўлишди.

Саёҳатчилар сафар мобайнида мамлакатнинг энг катта порт шаҳарларидан бири бўлган қаҳрамон шаҳар — Новороссийск, сўлим табиатли Анапа, Геленжик каби курорт зоналари билан танишишди. Машҳур 18-армия сиёсий бўлими бошлиғи Л. И. Брежнев, армия қўмондони генерал-лейтенант К. Н. Леселидзе, ҳарбий кенгаш аъзолари С. Е. Колонин ва Н. В. Павловскийларнинг ўрмон ичидаги ертўлаларда жойлашган қароргоҳларини бориб кўришди.

Р. ЮНУСОВ.

Саволларингизга жавоб берамиз

АЛИМЕНТ УНДИРИШ ТАРТИБИ

Ҳурматли редакция! Мен 6 нафар фарзандимга отасидан 1972 йилдан буён алимент олганим йўқ. Ана шу ўтган вақт учун алимент ундириш мумкинми?

У. ГУЗАРОВА,
Фарғона область Бувайда район «Коммуна» колхози аъзоси.

Бу саволга ТошДУ юридик факультетининг катта ўқитувчиси, юридик фанлари кандидати Б. Ибратов жавоб беради.

Ўзбекистон ССР никоҳ ва оила кодексининг 127-моддасида белгиланганидек, алимент олиш ҳуқуқига эга бўлган шахс алимент талаб қилиш ҳуқуқи қачон келиб чиққанлигидан қатъий назар, истаган вақтда алимент тўланишини суд орқали талаб қилишга ҳақли. Алимент даъво қилинган кундан бошлаб ундирилади. Агар суд даъвогар алимент ундириш учун ҳамма чораларни кўришига қарамай, жавобгар уни тўлашдан бош тортгани сабабли алимент ундира олмаганини, шунингдек даъвогар оилани сақлаш мақсадида, ёки бошқа узрли сабаблар билан ўз вақтида даъво қилмаганини аниқласа, суд ишдаги аҳволларга қараб, ўтган вақт учун, аммо уч йилдан ошиқ бўлмаган муддатга алимент ундириши мумкин».

Лекин, ЎзССР Никоҳ ва оила кодексининг 130 моддаси 2-қисмида белгиланишича, ундиришга тақдим қилинган ижро варақаси бўйича алиментлар жавобгар қидирилганлиги сабабли ундирилмаган бўлса, белгиланган даъво муддатидан ва таъминоти учун алимент ундирилаётган шахснинг вояга етганидан қатъий назар, алиментлар ўтган ҳамма вақт учун ундирилади.

Агар ота-она болаларини боқиш учун суд томонидан белгиланган алиментни тўлашдан қасддан бош тортса Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 104-моддасида белгиланганидек икки йилгача муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёки бир йилгача муддатга ахлоқ тузатиш жазосига тортилади.

ПАЗАНДА МАСЛАҲАТИ

Дала ишлари авжида... Ҳаво иссиқ, киши кўп чанқайди, кўнгил таом тиламайди. Мана шундай пайтларда овқатланишга ҳам бефарқ қараб бўлмайди. Илгари муздеккина чанқоқ босди «ачитма гўжа» деган таом бўларди. Оқ жўхори экилмайдиган жойларда бу овқат унутилиб кетган. Ўрнига яхна овқатлардан икки хилини тавсия этамиз.

ЧАЛОП

МАСАЛЛИҚ: 1 коса қатиқ, 1 коса қайнатиб совитилган сув, 2 дона бодринг, ярим боғ кўк пиёз, ярим боғ кашнич, ярим боғ укроп, 1 шох райҳон, 1 дона қалампир, туз эса таъбга кўра солинади.

ТАЙЁРЛАШ УСУЛИ: қайнатиб совутилган сув билан қатиқни аралаштирасиз, ҳосил бўлган айронга арчиб майда тўғралган бодринг, майин чопилган кашнич, укроп, райҳонли ҳамда майда тўғралган кўк пиёз билан қалампирни қўшиб аралаштирасиз, тузи намагини ростлаб, шабботада, сувда ёки холодильникда совутасиз. Тўйимлироқ бўлсин, десангиз 100 грамм яхна гўштни тўғраб қўшишингиз ҳам мумкин. Ана шу масаллиқлар 4 киши учун кифоя қилади.

ЯХНА ХЎРДА

МАСАЛЛИҚ: 200 грамм гуруч, 200 грамм ёғсиз гўшт, 1 бош пиёз, 1 дона картошка, 2 дона сабзи, 2 дона помидор, туз ва қалампир таъбга кўра олинади.

ТАЙЁРЛАШ УСУЛИ: гўштни «чумчуқ тили» қилиб тўғранг, картошка билан сабзини эса «нўхатча» (кубик) шаклида тўғрайсиз, пиёз билан помидор эса «ҳалқа-ҳалқа» усулида тўғралади. Гуручни яхшилаб ювиб, каттароқ тоғорачага солиб барча тўғралган масаллиқларни қўшиб хом ҳолида аралаштирасиз, туз ва қалампир сепинг. Аралаштираётганда пиёз билан помидорни яхшироқ эзинг — сели чиқсин. Ана шу аралашмани 3 литр сувга солиб милтиратиб қайнатасиз. Гўшти пишса барча масаллиқлар пишган ҳисобланади. Тузини татиб кўринг, росо бўлса қозонни оловдан олиб, шопириб ёки арикчага солиб яхна қиласиз, юзига райҳон ёки кашнични тўғраб солиб қатиқни қуйиб аралаштирасиз. Сўнг холодильникда совутиб, дастурхонга тортасиз. Барча масалликдан 8 кишилик яхна хўрда ҳосил бўлади.

К. МАҲМУДОВ.

МЕҲНАТКАШЛАР ХАТИ «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

АЛОҚАЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Паркент районидаги Чанги —Хисарак алоқа бўлимининг мудири Ғафуров, почтальон Бакировалар редакцияга хат йўллаб, ўзлари ишлаётган алоқа бўлимида зарур шароитнинг йўқлиги, қишлоқ йўлларининг носозлиги, кўчаларга ном қўйилмаганлиги, уйлар номерланмаганлигидан шикоят қилишган эди. Мазкур шикоят хат юзасидан Паркент район партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Шарофутдиновдан қуйидаги жавоб олинди.

Шикоят хат ва текшириш натижаси Чанги—Хисарак қишлоқ Совети ва Энгельс номли совхоз раҳбарлари қатнашувида район партия комитетида муҳокама қилинди. Йўл қўйилган камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирларга мувофиқ йўл ва кўчаларни ободонлаштириш, кўчаларга ном қўйиш, уйларни номерлаш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Мавжуд алоқа бўлими идорасини ремонт қилиш, барча қулайликларга эга бўлган янги алоқа бўлими идораси биносини 1982 йилда ишга тушириш мўлжалланмоқда.

МАКТАБ ҚУРИЛИШИ ТЕЗЛАШТИРИЛАДИ

«1979 йилда «Қизилча» совхози марказида 784 ўринли мактаб биноси қурила бошланганда қишлоқ аҳли беҳад қувонган эди. Лекин мактаб биноси пойдевори кўтарилиб, иситгич қозонининг девори тиклангач қурилиш ишлари таққа тўхтатилди», деб хабар қилади нуроталик газетхон У. Ҳайдаров.

—Мазкур шикоят хат юзасидан текшириш ўтказилганда, — деб хабар қилади Нурота район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ О. Яҳёев, —унда билдирилган эътирозлар ўринли бўлиб чиқди.

Йўл қўйилган камчиликларга чек қўйиш, мактаб қурилишини тезлаштириш билан боғлиқ бўлган тадбирлар белгиланди.

Ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қарагани учун қурилиш объекти мастери Х. Бобоқулов вазифасидан четлатилди.

1982 йилда объект бўйича белгиланган планларнинг бажарилишини таъминлаш механизациялашган кўчма колонна бош инженери Б. Ҳайдаровга юклатилди.

ХАЛҚ ИЖОДИ—ҲАЁТ САБОҒИ

✦ Ҳикмат лаззатин билмас нодон киши,
Мисли тумов — анга ётдир гул иси.

✦ Тану қилиғу шарафинг— отангдиндур,
Меҳрибонлик, мушфиқлик —онангдиндур.

✦ Яхши киши ҳурматлидур, ҳар бир тилда,
Ёмон киши лаънатлидур ҳар бир элда.

✦ Кимки тўғри йўлдин юрмак иши,
Арслондин ҳам ҳайбатлидур ул киши.

✦ Ваъдасига сустлашса, иш тутса мисли чаён,
Бундай одам наслидин иш чиқмас, аён.

Р. Жуманиёзов тўплаган.

МУАММОЛАР ВА МУЛОҲАЗАЛАР

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ КЕРАК

Районимиздаги ёш табиатшунослар станциясининг ташкил этилганига саккиз йил бўлди. Шу йиллар мобайнида станцияда анча ибратли ишлар амалга оширилди. Станцияда боғдорчилик, сабзавотчилик, гулчилик ва қуёнчилик тўгараклари муваффақиятли ишлаяпти. Ҳар бир тўгаракка алоҳида кабинетлар ажратилиб, улар кўргазмали қуроллар билан жиҳозланган. Бу эса ўқувчиларга билим ва меҳнат тарбияси бериш сифатини оширишда муҳим омил бўлиб хизмат қилаётир.

Келгусида станцияда асаларичилик, ғаллачилик тўгараклари ташкил этиш учун зарур чоралар кўрилмоқда. Лекин ёш табиатшунослар олдида бир қатор ҳал этилиши лозим бўлган муаммолар турибди. Қуёнларни қиш ойларида асраш имконияти йўқ. Натижада ёз бўйи боқилган қуёнлар қиш яқинлашиши билан ноилож сўйиб юборилаётир. Станцияни оталиққа олган Охунбобоев номли совхоз маъмурияти ва район ташкилотлари раҳбарлари бу ҳақда ўйлаб кўрсалар чакки бўлмасди.

—Беш йиллик охирига бориб 700 килограмм қуён гўшти, 700 қимматбаҳо қуён териси топширишни мўлжаллаяпмиз, —дейди станция директори Шариф Убайдуллаев.—Бултур қуён гўштини топширишда кўп қийинчиликларга дуч келдик. Бормаган ошхонам, бормаган ташкилотим қолмади. Ахири шаҳардаги ошхоналардан бирига маҳсулотни топшириб, пулини Арғанчи қишлоқ Советига ўтказишга эришдим.

Республикамизда ёрдамчи хўжаликлар кўпайиб бормоқда. Жойларда ана шундай хўжаликларда етиштирилган маҳсулотларни қабул қилиб оладиган пунктлар ташкил қилинса, ноўрин сарсонгарчиликка ўрин қолмас эди. Бу муаммони ҳал этишда район партия, совет ташкилотлари амалий ёрдам берсалар, айни муддао бўлур эди.

Н. АХРОЛОВ,
Тошкент область Коммунистик райони.

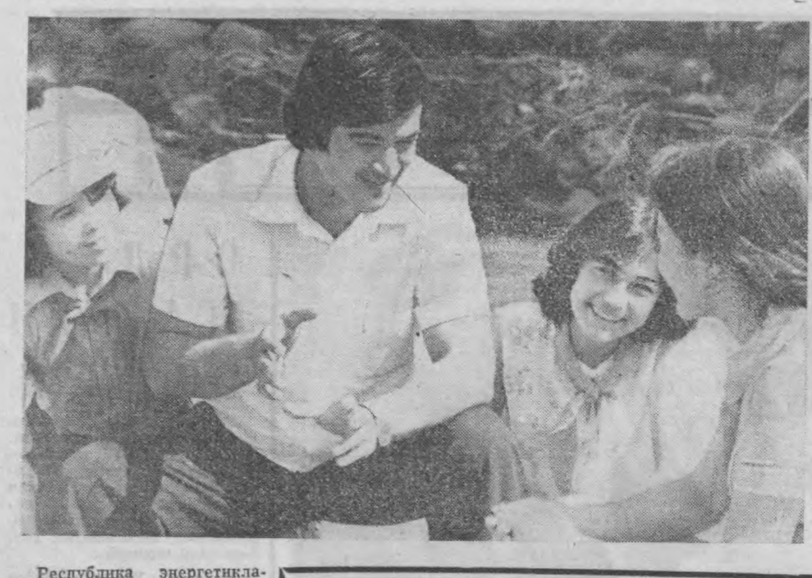

Республика энергетикларининг қарийб 600 нафар ўғил-қизи ўзларининг ёзги каникулларини Чуст районидаги Гава қишлоғи территориясида жойлашган «Машъал пионер лагерида мароқли ўтказмоқдалар. Ўқувчиларнинг мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун бу ерда барча зарур шароитлар яратилган. Улар лагерь қучоғида туристик походларга чиқишади, турли спорт мусобақаларида, тўгаракларда ва конкурсларда иштирок этишади. Шу билан бирга яқин атрофдаги хўжаликларга чиқиб, дала ишларида деҳқонларга кўмаклашишади.

Суратда: мазкур пионер лагери бошлиғи Равшан Нақипов оромгоҳда дам олаётган пионерлар билан ўзаро суҳбатда.

Х. Хайдаров фотоси. (ЎзТАГ).

Янка Купала туғилган куннинг 100 йиллигига

ЭРК КУЙЧИСИ

Белорус халқининг оташи куйчиси, исёнкор шоир Янка Купала 1882 йилда Вязанка қишлоғида камбағал-деҳқон оиласида туғилди. Улар оиласи ночорликда яшар эди. Шу сабабли Янка ёшлигиданоқ маҳаллий помешчикларга ёлланиб ишлашга мажбур бўлди.

Бўлажак шоир жуда эрта ёзиш ва ўқишни ўрганди. 1905 йили Белоруссияда революцион ҳаракат кучайган пайтда Янка Купала ўзининг «Деҳқон» номли илк шеърини ёзди. 1905 йил 15 майда «Северозападний край» газетасида бу шеър эълон қилинди.

1908 йилда эса «Шафқат» номли илк китоби нашр қилинди. Шундан сўнг унинг қатор асарлари, «Ҳаёт йўлларида», «Мангу қўшиқ», «Ғоз боқувчи», «Қўрғондаги туш» каби китоблари чоп этилди.

Янка Купала ижоди она халқининг дарди ва қувончи, йиғиси ва кулгиси, бахти ва аҳди бўлиб янгради. Бу шеърларнинг оҳанги ҳам халқ қўшиқлари оҳангларига яқин эди.

Шоир ижоди, айниқса, Октябрь революциясидан сўнг гуллаб-яшнади. Унинг шу йиллари яратган «Оресса дарёси қирғоғида» поэмаси характерлидир. Бу поэма Белоруссияда социализм қурилишини ёрқин картиналарда акс эттирди. Шоирнинг колхоз тузумига бағишланган «Меҳмонлар», «Оқшом», «Бизнинг далада», «Алеся», «Мен—колхозчи» каби шеърларида шоир эркинликка эришган халқини бaралла куйлади.

Янка Купала 1942 йил 28 июнда вафот этди. Унинг исёнкор шеърияти доимо барҳаёт, у халқ қалбида, ўз шеъриятининг мухлислари қалбида сўнмас маёқ бўлиб яшайди.

Янка КУПАЛА.

ЯНА БАҲОР КЕЛАДИ

Чўчима, сержаҳл булутлар билан
Тўсилса осмоннинг юзи бутунлай.
Ва барин авраса қоронғу кеча,
Ер узра қузғунлар айланса тинмай,
Яна баҳор келади!

Чўчима, сарғайган япроқлар бир-бир
Тўкилиб, яланғоч қолса гар ўрмон.
Кун бўйи, қушлар ҳам куйламаса ҳеч,
Лип этиб ўтади фурсат-у, имкон.
Яна баҳор келади!

Чўчима, гарчанд бу ғариб экинзор —
Ҳосили йиғилиб бўшаб қолса ҳам.
Бечора деҳқоннинг бўлиқ экини
Йиғиб терилмасдан қолган бўлса ҳам
Яна баҳор келади!

Чўчима, гарчанд бу тўлқинли қудрат
Ғафлатда ётса ҳам кишанда агар.
Зўрлик барин бўғиб ётган бўлса ҳам,
Ўлим таҳдид солса, қасза ҳам мозор.
Аммо баҳор келади!

ТЎЛҚИН таржимаси.

ДИЁНАТСИЗЛАР

ТЕКИНХЎР, ЮЛҒИЧ ВА КЎЗБЎЯМАЧИЛАРГА ОРАМИЗДА ЎРИН ЙЎҚ

Тасаввур қилинг: ўғлингиз ёки қизингиз ҳунар-техника билим юртида ўқияпти. Ҳам ҳунар ўрганиб, ҳам билим олаётганидан хурсандсиз. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли билим юрти талабалари кийим-бош, озиқ-овқат ва бошқа зарур нарсалар билан таъминланади. Шунинг учун ҳам фарзандингизнинг овқатланишидан, кийинишидан кўнглингиз тўқ. Унинг таълим-тарбиясидан ҳам хотиржамсиз. Чунки, бу ишга билимдон, тажрибали педагоглар, ишлаб чиқариш мастерлари жалб этилганлигини яхши биласиз. Фарзандингизни ҳар томонлама етук инсон қилиб тарбиялашда, унда дунёқарашни шакллантиришда билим юрти педагогик коллективи борлигини ҳис этаркансиз, мамнунлик, қониқиш ҳосил қиласиз.

Дафъатан, талабаларга ажратилган кийим-бош белгиланган миқдорда эмас, балки ярим-ёрти тарқатилаётганини эшитиб қоласиз. Аввалига шундай бўлишини тасаввурингизга сиғдира олмайсиз. Сўнгра нафратингиз қўзғайди. Билим юрти ишлаб чиқариш мастерларидан бири талабалар озиқ-овқатига кўз олайтириб, уларнинг ризқидан юлиб, бир неча минг сўмни ўзлаштирган пайтда фош бўлганлигини эшитганингизда эса ғазабингиз янада ортади. Ана шу шахс ота-онасидан анча узоқда ўқиб, ҳунар ўрганаётган ёш талабалар нонига шерик бўлиб, инсон деган улуғ номга доғ туширганидан титраб кетасиз. Берилмаган беш-ўнта кийим-бош, юлиб қолинган бир неча минг сўмлик озиқ-овқат эмас, балки бошқа бир нарса қалбингизни қаттиқ ларзага солади. Шармандаи-шармисор бўлган ўша ишлаб чиқариш мастери фарзандингиз сингари камида 30-40 нафар талабага касб-ҳунар ўргатишга, таълим-тарбия беришга даъват этилган. У ўқувчилар онгида, тасаввурида ҳаётда йўл кўрсатувчи, қийналган пайтларида кўмаклашувчи мураббий сифатида шаклланган. Талабалар ўз усталарининг ҳар бир сўзини, кўрсатмасини катта ихлос билан тинглашган, чуқур эътиқод билан қабул қилишган. Улар мастерга ўзларига ўрнак бўларли инсон сифатида қараб, бутун фикр-зикрлари билан ундан намуна олишга ҳаракат қилишган. Кечагина саккизинчи синфни битириб, эндигина катта ҳаётга қадам қўяётган, дунёқараши мурғак ўсмирлар учун ўз мураббийларининг юлғич, текинхўр бўлиб чиқиши уларнинг ўй-фикрларини остин-устун қилиб юборади. Илк бор ҳаётга ажабланиш кўзи билан қарашади, қалбларининг аллақаерида оғриқ пайдо бўлади. Бу кайфият узоққа чўзилмайди, албатта. Ажойиб педагоглар, пок қалбли мураббийлар — чин инсонлар боқий ҳаёт гўзаллигидан, тўғриликдан сабоқ беришади, талабалар қалбига эзгулик уруғини сочишади. Шундай бўлсада юқоридаги воқеа талабалар руҳига маълум даражада таъсир этади. Умуман сизни ўқитувчилар, тарбиячилар орасида оз бўлсада, бу муқаддас касбга номуносиб, нопок шахслар борлиги ташвишга солади, ўйлантиради. Ана шу ташвиш бизни ҳам қўлга қалам олиб, Андижон область Қўрғонтепа район Тополино посёлкасидаги 54-қишлоқ ҳунар-техника билим юртида бўлган айнан шундай воқеа атрофида мулоҳаза юритишга ундади.

Мазкур билим юрти қурувчи кадрлар тайёрлаб чиқаришга даъват этилган. Бунёдкорлик ишлари йилдан-йилга кенгаётган ҳозирги пайтда ёш бинокорларга бўлган талаб-эҳтиёж ниҳоятда катта эканлигини таъкидлашга ҳожат йўқ. Буни чуқур ҳис этган билим юрти дирекцияси, педагогик коллективи ишни ўз олдиларига қўйилган талаблар даражасида ташкил этишган, ўқув ва бошқа машғулотлар яхши савияда ўтказилиб, талабаларнинг билим юртида, ишлаб чиқариш практикасини ўтаётган жойларда овқатланиши белгиланган тартибда уюштирилаётган эди. Тўсатдан қизиқ аҳвол юз берди: кейинги уч-тўрт ойда билим юртига озиқ-овқат учун ажратилган фонд билан шу мақсадга сарфланган маблағ ўртасида катта фарқ пайдо бўлиб қолди. Директор Солижон Обиджонов ва бош бухгалтер қанчалик ҳисоблашмасин талабаларни овқатлантиришга 15-16 минг сўм ортиқча сарф қилинган бўлиб чиқаверди. Уларнинг боши қотди. Илгари ҳеч бундай бўлмаганди. Чунки, озиқ-овқат учун ажратилган фонд группалардаги талабалар сонига бўлинган ҳолда, белгиланган миқдорда сарфланар, иш расамади билан борарди.

Билим юрти директори С. Обиджонов ана шу номутаносибликнинг туб сабабини аниқлаш учун талабаларни овқатлантириш билан боғлиқ барча жараёнларни синчиклаб ўрганди, ҳужжатларни текширди. У талабалар ишлаб чиқариш практикаси даврида овқатланадиган «Андижангидрострой» қурилиш бошқармасининг ишчилар таъминоти бўлимига қарашли ошхоналарга бориб, билим юрти томонидан берилган ҳужжатларни кўздан кечираркан, айрим ишонч қоғозларини кўриб, ажабланиб қолди. Ишонч қоғози бланкаси ва унга босилган муҳр билим юртиники, директор ва бош бухгалтернинг имзолари эса унинг аслисига мутлақо ўхшамасди. Биринчи бўлиб аниқланган шундай ишонч қоғози билим юртининг ишлаб чиқариш мастери Алимжон Мирабдуллаев номига расмийлаштирилган эди. Кўп ўтмай қалбаки йўл билан расмийлаштирилган яна бир неча ишонч қоғози топилди. Уларнинг баъзиларида Мирабдуллаев номи ёзилган, айримлари эса билим юртининг М. Раҳмонов, А. Мадраҳимов, А. Урайимов, М. Мамадалиев сингари ишлаб чиқариш мастерларига расмийлаштирилганди. Лекин барча ишонч қоғозларининг тўлдирилиши, қалбаки имзолар бир-бирига ўхшарди. Ишчилар таъминоти бўлими ва ошхоналарнинг ходимлари бу ишонч қоғозлари А. Мирабдуллаев томонидан олиб келинганлигини ва у билан ҳисоб-китоб қилинганлигини эътироф этишди. Аён бўлдики, бирмунча мураккаб жиноий ишнинг ҳиди келяпти. Шунинг учун ҳам бу ишни атрофлича текшириш тергов органларидан илтимос қилинди.

Қилни қирқ ёрувчи тергов ходимлари ҳужжатларни синчиклаб ўрганиб, кишиларнинг кўрсатмаларига таянган ҳолда сўроқ олиб боришди. Улар ишлаб чиқариш мастери А. Мирабдуллаев ва унга ҳамтовоқ бўлган «Андижангидрострой» қурилиш бошқармасининг ишчилар таъминоти бўлимига қарашли ошхоналар 10 нафар бош ошпазининг барча кирдикорларини очиб ташладилар ҳамда далиллар билан исботлаб бердилар. Ушбу жиноят қуйидагича содир бўлган.

А. Мирабдуллаев ўн икки йилдан бери шу билим юртида ишлар, ўзига яраша обрў-эътиборга эга эди. Лекин кейинги пайтда осон йўл билан пул топишга уриниб, ҳаром луқмадан ҳазар қилмайдиган бўлиб қолди. Билим юртида ишни ташкил этиш тартибига кўра ҳар бир ишлаб чиқариш мастерига у раҳбар бўлган группадаги талабаларнинг сонига қараб, уларни овқатлантириш учун маблағ ажратилади. Мастер ўзининг номига берилган ишонч қоғози асосида талабаларнинг овқатланишини уюштиради. Мирабдуллаев ана шу хизмат мавқеини суиистеъмол қилиб, ўз группаларига ажратилган маблағдан, озиқ-овқатдан оз-оздан бўлсада ўзлаштиришни одат тусига киритади. Уч-тўрт ой ўтгандан кейин эса нафси ҳаккалак отиб, катта-катта «ошай» бошлайди. Оқибат-натижада у тинчлигини йўқотиб, ётса ҳам, турса ҳам жарақ-жарақ пул ҳақида ўйлайдиган бўлиб қолди, текин бойлик оҳанграбодек ўзига торта бошлади. Мирабдуллаевнинг йирик жиноят қилгунга қадар бўлган туриш-турмуши хусусида шундай фикр юритилаётганлигига асос бор. Агар у талабалар ризқидан оз-оздан юлиб, мўмай пулга ўрганмаганда эди, бирданига катта қинғир ишга қўл урмаган бўларди. Бундан ташқари Мирабдуллаевнинг ўзи жиноят йўли айнан шундай бошланганини тергов пайтида тан олган.

Таъкидланганидек, пулга ҳирс қўйган Мирабдуллаев кечалари мижжа қоқмай турли ҳийла-найранг режаларини тузди. Қабиҳ ниятини амалга ошириш мақсадида кунлардан бир кун қулай пайт пойлаб билим юрти директорининг кабинетига кирди-да, 24 дона ишонч қоғози бланкасини ўғирлаб, уларга муҳр босиб олди. У ана шу ишонч қоғозларини қалбаки қилиб расмийлаштириб, ошхонадагилар билан келишган ҳолда озиқ-овқат ўрнига нақд пул олишни кўзлаганди. Мирабдуллаев «Билим юртининг озиқ-овқат фонди катта мен оладиган озгина пул сезилмайди, ҳеч ким пайқамайди», деб хом хаёл қилганди. Ўзининг фарзандлари тенги, улар қатори бўлган ёш ўсмирларнинг ризқи-насибаси тинч қўймаслигини, гирбонидан олишини ҳеч ҳам ўйламасди. Чунки пул, бойлик орттириш жазаваси унинг бутун фикру хаёлини қамраб олганди.

Ишонч қоғозларини қўлга киритган Мирабдуллаев ўзига ҳамтовоқлар қидира бошлайди. У дастлаб «Андижангидрострой» қурилиш бошқармасининг ишчилар таъминоти бўлимига қарашли 9-ошхона бош ошпази Расулжон Ёқубжоновнинг қўйнига қўл солиб кўрди: ўзининг таклифи ҳақида тилчанглаб, гап орасида уни ҳам қуруқ қолдирмаслигини қистириб кетди. Бу таклиф Ёқубжоновга сарёғдек ёқиб тушди. Икки томоннинг келишуви талон-тарожликка йўл очиб берди. Мирабдуллаев ишонч қоғозларини тўлдиришда фақат ўзининг фамилиясини кўрсатмай, билим юртида бирга ишлаётган 9 нафар ишлаб чиқариш мастерининг номларидан ҳам уларга билдирмаган ҳолда фойдаланган. Паспорт номерлари кўрсатилган жойларга эса хаёлига келган рақамларни қўяверган. У Ёқубжоновга берган тўртта ишонч қоғозини Т. Матилаев, М. Раҳмонов, А. Мадраҳимов ва ўзининг номига қалбаки қилиб расмийлаштирган. Мирабдуллаев шундай йўл билан уч ой давомида Ёқубжоновдан 2860 сўм нақд пул олади. Улар жимжимадор қилиб имзо чеккан актда эса «Талабалар 3169 сўм миқдорида овқатланишди», деб кўрсатилган. Ана шу суммани Мирабдуллаевдан қолган 309 сўми Ёқубжоновга теккан.

Чиллаки чиллакини кўриб чумак уради, деганларидек, ишчилар таъминоти бўлимига қарашли 1-«Чайная»нинг бош ошпази Аслон Усмонов ҳам худди ҳамкасби Ёқубжонов сингари талабалар нонига шерик бўлди. Мирабдуллаев у билан тил бириктириб, М. Худойбердиев, М. Мамадалиев номига расмийлаштирилган иккита ишонч қоғози бўйича талабалар овқатланиши лозим бўлган 1464 сўмнинг 1050 сўмини ўзи олиб, 414 сўмини Усмоновга берди. Гўё уларнинг таъбири бўйича сих ҳам куймади, кабоб ҳам. Нафс бандалари бўлган бу бечоралар аслида имон, диёнатларига ўт кетаётганини пайқашмасди.

6-ошхона бош ошпази Аҳмаджон Қорабоев, 17-ошхона бош ошпази Ваҳобжон Абдураҳмонов, 9-ошхонанинг кейинги бош ошпази Нуриддин Султонов, «Весна» ошхонасининг бош ошпази Раҳмонжон Қурбонов, 6-ошхонанинг кейинги бош ошпазлари Кенжабой Ашуров, Исоқ Ёқубовлар ҳам Мирабдуллаевга шерик бўлиб, минг-минглаб сўм пулга тузоқ қўйишган.

Мирабдуллаев тил топишишга кўзи етмаган баъзи ошхоналарнинг бош ошпазларига эса бошқача ҳийла-найранг ишлатган. Жумладан, у 7-ошхона бош ошпази Набижон Усмоновга «Ўқувчилар объектда ишлашяпти, овқатланиш учун бу ерга келишолмайди. Озиқ-овқат маҳсулотларини берсангиз ўша ерда таом тайёрлаб берардик», деб унинг розилигини олади. Шундай йўл билан Мирабдуллаев уч ой давомида Урайимов, Мамадалиев, Абдураҳмоновлар номига ёзилган олтита қалбаки ишонч қоғози бўйича ҳаммаси бўлиб 3638 сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларини олиб кетади. Усмонов ва Мирабдуллаев томонидан имзоланган актда эса «Талабалар ошхонада овқатланди», деб кўрсатилган. Бундан ташқари Усмонов ишонч қоғозлари бошқалар номига расмийлаштирилганлигини била туриб, тўрт сафар ҳам озиқ-овқат маҳсулотларини Мирабдуллаевга бериб, жиноятчига ҳомийлик қилган, унга шароит яратган. 1-ошхона бош ошпази Раҳмонберди Усмонов ҳам айнан шундай хатти-ҳаракати билан Мирабдуллаевни «рағбатлантирган». У кўра-била туриб, З. Содиқов ва М. Мамадалиевлар номига ёзилган қалбаки ишонч қоғозлари бўйича 1488 сўмлик озиқ-овқат маҳсулотларини Мирабдуллаевга бериб юборган. Бу қилмиши билан жиноятга йўл очиб берган.

Ана шундай йўллар билан Мирабдуллаев деярли 14 минг сўмни, бош ошпазлар эса қарийб 2 минг сўмни ўзлаштиришганди. Лекин қинғир ишнинг охири вой бўлди. Улар қора курсига ўтириб, қилмишлари учун жавоб беришди. Андижон область судининг аъзоси Ё. Қурбонов раислигида ушбу жиноий иш кўриб чиқилиб, А. Мирабдуллаев ўн йил, Р. Ёқубжонов, Р. Қурбоновларнинг ҳар бири тўрт йил, К. Ашуров икки йил муддатга озодликдан маҳрум этилдилар. Бошқалар ҳам тегишли жазо олишди.

— Судланганларнинг шикоят-аризасига мувофиқ яқинда ушбу ҳукм Ўзбекистон ССР Олий судида кўриб чиқилди, — дейди республика Олий судининг аъзоси Маҳмуджон Қуронов. — Олий суд ҳукмни асосан ўз кучида қолдирди. Шу ўринда асосий айбдор Мирабдуллаевнинг ўз шикоят-аризасида келтирган бир ўринсиз даъвосига эътиборни қаратмоқчиман. У «Билим юртида шанба ва якшанба кунлари талабаларнинг кўпчилик қисми ўз уйларига кетиб қолишар, натижада уларга ажратилган озиқ-овқат дирекция ҳисобига тежалиб қоларди. Ана шуни фош қилиш учун қалбаки ишонч қоғозларидан фойдаландим», деб ёзган. Мантиқни қаранг. Бирон бир нуқсонни бартараф этмоқчи бўлган киши ўзи катта жиноят қилиши шарт эканми?! У шу ҳақда тегишли органларга мурожаат қилиши мумкин эди. Аслида Мирабдуллаевнинг бу даъвоси энг сўнгги талвасадир. Денгизга чўкаётган киши хас-чўпларга ҳам тармашади, деб бежиз айтишмаган.

Ушбу паллада беихтиёр қадимий Рим файласуфи Сенеканинг «Одам нима учун ўз айбига иқрор бўлмайди? Чунки у ҳамон ўз айблари сиртмоғидадир», деган сўзларини эслаймиз. Мард киши эса қилмишига берилган жазодан тўғри хулоса чиқаради, босган нотўғри қадамидан бир умрга сабоқ олади. Бу — тўғри, кишиларга зарурлигингни ҳис этиб яшаш учун, ҳаёт завқ-шавқидан ҳузурланиб, бехавотир яшаш учун қўйилган дастлабки қадам бўлади.

С. САИДАЛИЕВ,
«Қишлоқ ҳақиқати»нинг мухбири.

ҲАР ТЎҒРИДА

МОТОРЛИ ДЕЛЬТАПЛАН

Дельтаплан пайдо бўлганига кўп вақт бўлгани йўқ. Бироқ ҳозирданоқ конструкторлар уни амалиётда қўллаш ҳақида жиддий бош қотирмоқдалар. Масалан, француз инженерлари дельтапланни қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун мослаштиришга қарор қилдилар. Қанотининг умумий майдони 23 квадрат метр бўлган дельтаплан уларнинг конструкцияси учун асос қилиб олинди. Учувчи учун пластикадан қилинган ўриндиқ, уч ғилдиракли шасси ва мотор ҳамда ёнилғи баки ўрнатилган. Бир-икки метр баландликда учадиган бу машина экинларга химиявий воситалар билан ишлов беради. Бунда атроф-муҳитни заҳарли моддалар билан ифлосланиши минимум даражада камаяди.

КЎРШАПАЛАКЛАР ҲУЖУМИ

Кўршапалаклар зарарсиз ҳайвон бўлиб, улар табиатдаги экологик мувозанатни сақлашда муҳим роль ўйнайди. Бироқ, кўршапалакларнинг Бразилияда яшайдиган бир тури мамлакатнинг қишлоқ районлари аҳолисига катта ташвиш келтирмоқда. Кўршапалакнинг бу тури ўта йиртқич бўлиб, улар ёввойи ва уй ҳайвонларининг қони билан озиқланади.

Оч қолган бундай кўршапалаклар ҳатто инсонга ҳам ҳужум қилади. Сўнгги пайтларда бу ҳақда Бразилия матбуотида кўплаб хабарлар босилмоқда. Фақат Сан-Паул штатида ўтган йили бундай йиртқич кўршапалаклар тишлашидан мингдан зиёд киши жароҳатланган, бундан ташқари уларнинг тишлаши туфайли ҳар куни ўртача 80 бош қорамол ва от ўлган. Штатнинг санитар маъмурлари йиртқич кўршапалакларга қарши кураш бўйича махсус отряд ташкил этишга мажбур бўлдилар.

(ТАСС).

Спорт

● ФУТБОЛ

ОЛТИН КУБОК ЕВРОПАДА ҚОЛАДИГАН БЎЛДИ

Ўтган душанба куни жаҳон чемпионатида икки учрашув ўтказилди. Бу матчлар натижасидан сўнг ярим финалда иштирок этадиган учинчи ва тўртинчи терма команда ҳам маълум бўлди.

Ёдингизда бўлса керак, жаҳон чемпионати арафасида Марказий телевидение мухбири Германия Федератив Республикаси терма командасининг бош тренери Юпп Дервалдан «Сизнингча ким чемпион бўларкин?», деб сўраганда у «Умид қиламанки Европа командаларидан бири» деб жавоб берганди. Дарҳақиқат, шундай бўлиши аниқ. Ярим финалга фақат Европа командалари чиқишди. Булар орасида Юпп Дервалнинг командаси ҳам бор. Маълумки, ГФР футболчилари иккинчи босқичнинг дастлабки учрашувида англияликлар билан дуранг ўйнаб, кейин эса Испания терма командасини мағлубиятга учратишганди. Куни кеча Испания ва Англия терма командалари ўртасида ўтказилган учрашувда ҳисоб очилмади.

Бразилия ва Италия терма командалари учрашуви ниҳоятда жанговар ўтди. Чемпионатнинг биринчи босқичидаги саралаш турнирида ўзини унча кўрсата олмаган италияликлар ҳал қилувчи матчларда жанговарлик хислатларини намойиш этишяпти. Италия терма командаси жаҳон чемпиони — Аргентина футболчиларини 2:1 ҳисобида енгишгач, бразилияликлар билан бўлган ўйинда ҳам ғолиб чиқишди. Шуниси эътиборга лойиқки, Бразилия терма командаси дарвозасига киритилган уч тўп автори ҳам италиялик П. Росси бўлди.

Эндиликда Польша, Франция, ГФР ва Италия терма командалари Олтин кубок учун курашни давом эттиришади. Бунда Польша—Италия, ГФР—Франция терма командалари ярим финалда куч синашишади.

Шундай қилиб жаҳон чемпионатининг асосий соврини — Олтин кубок Европада қоладиган бўлди.

● САМБО

МЕДАЛЛАР ШОДАСИ

Самбо бўйича олтинчи бор ўтказилган жаҳон чемпионатида мамлакатимиз спортчилари ҳар сафаргидек муваффақиятли иштирок этдилар.

Бу йилги чемпионат Францияда бўлиб ўтди. СССР терма командаси олти олтин, уч кумуш ва бир бронза медалини қўлга киритди. Шуниси эътиборга лойиқки, мамлакатимизнинг барча самбочилари ўз уйларига медаллар билан қайтишади. Чунончи, москвалик Андрей Ходирев, Виктор Астахов, Валерий Пашкин ва Виталий Кузнецовлар олтин медаль соҳиби бўлишди. Горьков области вакили Евгений Есин ҳам ўз вазни бўйича жаҳон чемпионати деган юксак унвонга эришди.

Новочебоксарсклик Владимир Белов, қозонлик Рафиқ Мадёров, владимирлик Геннадий Малёнкин ва новокузнецклик Раҳим Басировлар ҳурмат шохсупасининг иккинчи ва учинчи поғонасидан ўрин эгаллашди. СССР терма командаси умумкоманда ҳисобида ҳам ғолиб чиқди. Монголия самбочилари иккинчи, болгарияликлар эса учинчи ўринни қўлга киритишди.

● ЧИМ ХОККЕЙ

ХАЛҚАРО ТУРНИР НИҲОЯСИДА

Торонтода спортнинг чим хоккей тури бўйича ўтказилган халқаро турнир ниҳоясига етди.

Мусобақа давомида Канаданинг уч командаси, Япония ва Мексика хоккейчилари қатори Свердловскнинг СКА клуби ҳам иштирок этди. Свердловсклик хоккейчилар ҳал қилувчи финалда маҳаллий «Лайонс» клубини 6:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, биринчи ўринни эгаллашди.

ДОНОЛАР ДЕЙДИЛАРКИ...

Кимки иш охирин ўйлайди аввал,
Охири шарманда бўлмас ҳеч маҳал.

Жалолиддин РУМИЙ.

Гарчи синиқ, игна бўлса-да халқ мулки эрур,
Анга қилма хиёнат, чунки бағринг аро ҳанжари.
олмосдек санчилур.

Алишер НАВОИЙ.

Виждони мажруҳ кишиларга қараш калтакланганларга қарашдан ҳам даҳшатлироқ.

Юлиус ФУЧИК.

Фақат алдамчилик, безбетлик, номуссизлик жандасини кийган кимсагина ўз виждони ҳукмидан қўрқмайди.

Максим ГОРЬКИЙ.

Агар одам ҳалолликдан юз ўгирса, шу қадар беҳисоб ярамас иллатларга берилиб кетадики, оқибат-натижада ҳаётнинг нопок йўлларидан юришга одатланиб қолади.

Н. Г. ЧЕРНИШЕВСКИЙ.

Тарбиячи ўз тарбияланувчиларини қандай кўришни истаса, аввало унинг ўзи ўшандай бўлмоғи лозим.

В. И. ДАЛЬ.

Ҳалол яшаётганингни сезиб турсанг, ҳаёт нашъали ва осон туюлади.

М. И. КАЛИНИН.

Редактор
И. СУЛАЙМОНОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ПАЙШАНБА

8 ИЮЛЬ

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Қизил Байроқли Қора денгиз флоти ашула ва рақс ансамблининг концерти.
10.20 «Киносаёҳатчилар клуби».
11.20 «Кафедра». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.30 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Ҳужжатли фильмлар программаси.
15.55 Болалар учун фильм. «Шок ва Шер».
17.00 Шахмат мактаби.
17.30 П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурсда. 3-тур.
18.15 «Львовлик усталар маҳорати».
18.45 Футбол шарҳи.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурс кундалиги.
20.20 «Кафедра». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.15 Футбол бўйича жаҳон чемпионатида. 1/2 финал. Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 Илмий-оммабоп фильмлар программаси.
9.45 «Уя». Телевизион бадиий фильм.
11.00 «Ғорнчилар, қаердасиз!».
11.45 Испан тили.
12.15 «Ҳамма нарсани билишни истайман». Киножурнал.
12.25 Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати «Лазги» вокал-хореографик ансамблининг концерти.
12.55 «Торжлик бичиқчи». Бадиий фильм.
14.00 «Оналар мактаби».
14.30 «Париж». Телевизион ҳужжатли фильм (Франция).
15.20 «Ёшлар адреслари».
16.20 Янгиликлар.
18.30 Абитуриентлар учун. Химия.
18.50 ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрида Я. Купала туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган кеча.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Дўстларимиз чеҳраси».
21.30 «Время».
22.05 «Биринчи рейс». Телевизион бадиий фильм.

● ЎзТВ I

11.25 Кўрсатувлар программаси.
11.30 «Баҳор қизи». Хоразм область Пионерлар ва мактаб ўқувчилари саройи «Петрушка» халқ қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.20 «Закарпатье хороводи». Музикали телефильм.
12.50 Касблар ҳақида ҳикоялар.
13.20 «Дўстим Тиманчи». Бадиий телефильм (рус.).

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси.
18.05 «Ширин эртак», «Қурбақа малика». Мультфильмлар.
19.00 «Ижод саҳифалари». Янка Купала. Шоир туғилган куннинг 100 йиллигига.
19.30 «Ахборот» (рус.)
19.45 «Невянск. Лавҳалар». Фильм-манзара.
19.55 «Озиқ-овқат программаси — халқ фаровонлигининг асоси» (такрорий).
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбекистон ССР халқ артистлари Б. Давидова ва О. Алимаҳсумов концерти.
21.30 Москва «Время».
22.05 «Комплекс механизация — пахтачиликда бош йўналиш».
22.20 «ОЗОД ВАТАНИМИЗ, ОРТСИН ШОН-ШУҲРАТИНГ!». СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган иттифоқдош республикаларнинг телевизион фестивали. Украина телевидениесининг программаси. Кўрсатув тугагач — Янгиликлар.

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ» «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА» Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ТОШКЕНТ—П, ЛЕНИН КЎЧАСИ, 41*

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43 32-56-21, 33-54-33, 32-54-42. Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-54-48, 32-56-25. Партия турмуши бўлими — 32-56-34, 33-54-32. Деҳқончилик бўлими — 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиши бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52, 32-56-39. Таржима бўлимлари — 32-56-37, 32-54-54. Сатира ва юмор бўлими — 32-54-53. Иллюстрация бўлими — 32-56-27, 32-58-83. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р—07325. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64543. А. 1062.